БУГУН—ЛЕНИН КОМСОМОЛИ ТУҒИЛГАН КУН

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 246 (4644).
29 ОКТЯБРЬ 1981 й.
ПАЙШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Яшасин Коммунистик партиянинг ишончли ёрдамчиси ва жанговар резерви, совет ёшларининг илғор отряди—Ленин комсомоли!

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ЧАҚИРИҚЛАРИДАН).

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

РЕСПУБЛИКА «ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИ 5 МИЛЛИОН ТОННАДАН ОШДИ. АНА ШУ ҲОСИЛНИНГ 3 МИЛЛИОН 114 МИНГ 117 ТОННАСИ МАШИНАЛАР ЁРДАМИДА ТЕРИБ ОЛИНДИ. УТГАН КУНИ ҚАБУЛ ПУНКТЛАРИГА 73.953 ТОННА ДУРДОНА ТОПШИРИЛДИ. МАВСУМ БОШИДАН БУЁН 286.724 ТОННА, ШУ ЖУМЛАДАН БИР КУНДА 5.870 ТОННА ҚИММАТБАҲО ИНГИЧКА ТОЛАЛИ ПАХТА ТАЙЁРЛАНДИ.

27 октябрь куни республикамиз бўйича йиллик планнинг 1,27 проценти миқдорида пахта тайёрланди, план 84.74 процент бажарилди.

Жиззах областининг пахтакорлари пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари — 28 октябрь куни бажардилар. Она-Ватан хирмонига 340 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» армуғон этилди.

Мавсум бошидан буён пахта тайёрлаш топшириғини Тошкент области 109,96, Бухоро области 100,01, Сирдарё области 94,98, Қашқадарё области 91,06, Наманган области 84,30, Хоразм области 82,05, Фарғона области 81,95, Сурхондарё области 81,37, Андижон области 72,45, ҚҚАССР 72,10, Самарқанд области 67,95 процент бажарди.

ЁШЛАРНИНГ ЗАРБДОР МЕҲНАТИ, ҒАЙРАТ-ШИЖОАТИ ВА ИЗЛАНИШИ ПАРТИЯГА, ВАТАНГА!

МУНОСИБ СОВҒА

Бадиий буюмлар фабрикасида меҳнат қилаётган 2800 кишилик коллективнинг қарийб ярмисини комсомол-ёшлар ташкил этади. 60 та комсомол-ёшлар бригадасига бирлашган 1238 олов қалб ёшлар КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошириш, план ва социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари муваффақиятли бажаришда фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Жумладан, 34 коммунистик меҳнат зарбдори номини оқлаётган бригада давлат Сифат белгиси билан беш хил дўппи, сўзана, чойшаб, дастурхон ва бошқа буюмлар тайёрлашмоқда.

БУГУН

дўппи цехининг Мўътабар Каримова, Назира Шукурова, машинада кашта тикиш цехининг Шоира Омонуллаева, Маъмура Пўлатова, попоп цехининг Феруза Абдураҳмонова, Дилором Каримовалар бошчилик қилаётган комсомол-ёшлар бригадалари Ленин комсомоли туғилган кун шарафига 1981 йил планларини шараф билан бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти беришди. Умуман фабрикада 10 та комсомол-ёшлар бригадаси шонли санани йиллик планин бажариш билан кутиб олди.

— Бу, Ленин комсомоли туғилган кунга корхонамиз зарбдор комсомол-ёшларининг муносиб меҳнат совғаларидир, — дейди фабрика комсомол комитетининг секретари Шоҳида Ёқубова. — Бугунги кунда республикамиз партия ва ҳукуматининг барча меҳнаткашларга қарата Мурожаатига жавобан юзлаб комсомоллар пойтахт ва Сирдарё области пахта далаларида «оқ олтин» ҳосилини йиғиб-териб олишда фидокорлик кўрсатишяпти. Шаҳар Совети депутати — комсомол аъзоси Сафия Мақсудова ишлаб чиқаришда бўлгани каби пахта даласида ҳам комсомол-ёшларга етакчилик қиляпти ва ўрнак кўрсатмоқда.

МУСОБАҚА ПЕШҚАДАМИ

В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг элликта комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари Ленин комсомоли туғилган кунни ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили топшириқларини бажариш билан нишонладилар. Яна қирқ икки бригада ана шу маррани эгаллаш арафасида.

Бригадалараро социалистик мусобақада 35-цехнинг комсомол-ёшлардан иборат йиғувчи-слесарлар бригадаси ҳамда 86-йиғув-қоплаш цехининг комсомоллар бригадаси пешқадамлик қилишмоқда. Бу оловқалблардан иборат коллективга А. Тўрабоев ва В. Карташев раҳбарлик қилмоқда. Бирлашмада ана шу бригада аъзолари биринчи бўлиб бригада пудрат методида ишлашга ўтишган, улар аралаш касб эгаллашган. Социалистик мусобақада эришган ютуқлари учун бу коллектив аъзоларига «Соҳанинг энг яхши комсомол-ёшлар коллективи», деган юксак ном берилди.

НАМУНА БЎЛИШЯПТИ

Яқинда Тошкент тўқимачилик комбинатига ёшларнинг катта отряди келди. Комсомол ташкилоти уларни ўз оталиғига олди. — уларга фақат касб маҳоратинигина ўргатиб қолмай, балки яхши яшашлари, бўш вақтларини кўнгилли ўтказишларини ҳам ташкил этишда ёрдамлашишга қарор қилди.

Пардозлаш фабрикаси комсомол ташкилоти ёш ишчилар билан яхши иш олиб боряпти. Бу масала 2-йигирув-ип фабрикасининг 2-йигирув ишлаб чиқаришида ҳам яхши йўлга қўйилган. Бу ерда ҳар бир ёш ишчига тажрибали ишчи бириктиб қўйилган. Ёшлар комсомол ёшлар бригадасига аъзо қилиб олинади. Янги ишчилар келиб қўшилганлиги муносабати билан яна юзлаб машиналар ишга туширилди.

Калаваловчилар ўз касбларини пухта эгаллашди. Ёш ишчилар Люда Свиридова, Таня Трифонова, Люба Деребенева, Римма Ким ва бошқалар соҳа нормасини муваффақиятли ўзлаштириб, ҳозир смена топшириқларини ортиғи билан адо этишяпти.

Барча ёшлар комбинат музейида бўлишди, меҳнат ветеранлари, энг яхши комсомол бригадалари билан учрашишди.

Бугун ҳаммамиз пахтакормиз

СТУДЕНТЛАР КУЗГИ МЕҲНАТ СЕМЕСТРИ

ФОТОРЕПОРТАЖ

Шу долзарб кунларда пахта далаларида пахтакорлар билан ёнма-ён туриб шаҳарликлар ҳам фидокорона меҳнат қилишяпти. Тошкент Давлат медицина институтининг студентлари ўзларининг кузги меҳнат семестрларини Жиззах областининг Пахтакор райони далаларида ўтказишмоқда. Оқ халатларини ечиб фартук таққан студентлар «оқ олтин» теримида шижоат кўрсатишмоқда. Улар пахта ҳам нон каби азиз эканлигини яхши тушунишади. Факультетлар ва курслар ўртасидаги меҳнат беллашуви тобора кенг қулоч ёймоқда. Студентларнинг аксарияти белгиланган нормани ортиғи билан адо этишмоқда. Жанговар варақалар кун сайин янгидан-янги терим зарбдорлари билан таништираяпти.

...

СУРАТЛАРДА: бўлажак шифокорлар пахта далаларида; «оқ олтин»ни олтин қўллар яратади; стоматалогия факультетининг студенти чевар теримчи Оснёхон Сайдуллаева.

Д. Тайберг фотолари.

БЎЛАЖАК ПЕДАГОГЛАР АҲДИ

Ҳали тонг ёришмасданоқ Ибодат Абдуқодирова далага отланди. Ҳали қуёш жамолини кўрсатмай ошпаз-инструкторга нонуштага нималар тайёрлаш, бошқа ошпаз йигитларга эса бугунги кун меньюсини тузишга ёрдамлашди. Эрталабки жисмоний тарбия ва нонуштадан сўнг студентлар пахтазорга йўл олишди. Ибодат эса ўз «хўжалигини» текшириш учун бошқа учта дала шийпонига йўл олди.

— Улгуришга ҳаракат қиляпмиз, — дейди Ибодат. — Умуман айтганда йигитлар бизнинг ишимиздан хурсанд. Ҳар куни Тошкентдан янги маҳсулотлар олиб келишяпти. Ҳар хил овқат тайёрланяпти. Ҳали бирон марта кетма-кет бир хил овқат қилганимиз йўқ. Овқатларимиз мазали, тўйимли. Ахир, студентлар кун бўйи пахтазорда жавлон уришади-да.

Овқатланиш масаласи ҳам бошқа масалалар каби институт студентлари келмасиданоқ ҳал этилган эди. Масалан, студентлар ва ўқитувчилар истиқомат қиладиган бинолар ремонт қилинди. Транспорт, медицина хизмати масалалари ҳал этилди. Студентларнинг дам олиши ҳам унутилгани йўқ. Ҳар куни дала шийпонига янги газеталар ҳамда журналлар келтириляпти. Ҳар бир дала шийпонида телевизор бор. Қисқаси, йигитларнинг иш ва дам олишлари учун барча шароитлар яратилган. Ҳозир Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти коллективи пахта тераётган «Советская Россия», «Тошкент», «Ўзбекистон» совхозларининг директорлари, Жиззах область партия комитетининг биринчи секретари Т. Б. Боймиров, Мирзачўл район партия комитетининг биринчи секретари Б. С. Сериков тез-тез пахтазорларда бўлиб, долзарб масалаларни тез ҳал этиб бермоқдалар. Теримнинг дастлабки куниданоқ бундай ғамхўрлик ва эътибор студентларни руҳлантириб юборди, уларни янада серунум меҳнат қилишга чорламоқда. Натижалар эса чакки эмас. Ҳар куни мўлжалдаги 234 тонна ўрнига институт район хирмонига 250 тоннадан зиёд «оқ олтин» тўкмоқда. Биргина факультет — бундай факультетлардан ўн битта, — ўзбек ва қозоқ филологияси факультети коллективи ҳар куни 25 тонна ва ундан ошириб «оқ олтин» териб беряпти. Факультетдан студентларнинг ота-оналарига пахтазорларда намуна кўрсатаётганликлари учун 50 дан зиёд миннатдорчилик хатлари юборилди. Институт бўйича мусобақага М. Ҳолиқов, Ф. Шерқўзиев, О. Раимбеков, Б. Нурмухамедовлар олдинда боришяпти. Ҳар куни 200—250 килограммдан пахта териб беришаяпти...

... Тушлик чоғи. Дала шийпонидан эсаётган енгил шабада тотли шўрванинг ҳидини олиб келяпти. Студентлар шийпонга келишяпти. Қувноқ қаҳқаҳалар, ҳазил-мутойибалар эшитилади. Аммо узоқда эгатлар орасида тушликка шошилмаётган йигитларни кўриш мумкин. Ниҳоят улар ҳам шийпонга келишди. Уларнинг бири билан танишдим. Ўзбек ва қозоқ филологияси факультетининг 4-курс студенти Эгамназар Тонготаров экан.

— Овқатланиш қочмайди, — деди у табассум билан. — 15—20 минут камроқ дам оламиз. Зотан тушгача нормани бажарасан. Нормани ким белгилайди дейсизми? Ҳар бир студент ўз иш кунини ўзи планлаштиради. Мен тушгача камида 100 килограмм, тушдан кейин ҳам шунча миқдорда пахта теришга ҳаракат қиламан. Умуман ҳар бир теримчининг кунлик нормаси 80 килограмм. Аммо ҳамма йигитлар бундан ошириб пахта термоқдалар.

Эгамназар самарқандлик. «Коммунизм» колхозидаги 30-мактабда ўқиган. Ота-онаси пахтакор. Болалигидан пахта ичида ўсган. Кўпинча дарсдан кейин уйига югурарди-да, у-бу тамадди қилиб далага — ота-онаси ҳузурига чопарди. Хуллас, Эгамназарнинг сўзи билан айтганда пахтакорлик — ота касб.

Бу қўриқ райони пахтакорлари бу йил анча қийинчилик билан пахта етиштиришди. Табиат инжиқлиги, сув камчиллиги чўлқуварларнинг деярли кўзини очирмади. Мана, не-не қийинчиликлар билан етиштирилган ҳосилнинг сўнгги чаноғигача териб олишга аҳд қилишган. Одатдагидек пахтакорларга шаҳарликлар ёрдамга келишди. Институт комсомоллари пахтазорларда жавлон уришяпти. Олий ўқув юрти Мирзачўл районида фақат план ҳисобига 2340 тонна пахта териб бериш, умуман эса мавсум охиригача 5 минг тоннага яқин дурдона териб бериш мажбуриятини олган.

Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти коллективи ўз ваъдасига вафо қилмоқда.

А. АНАТОЛЬЕВ.

ЯНА БИР БРИГАДА

Шаҳримиздаги кўпгина корхона ва ташкилотлар қатори 103-автомобиль корхонаси коллективи ҳам пахта йиғим-терими кампаниясида фаол иштирок этмоқда. Шу кунларда автобаза ҳайдовчиларидан тузилган ҳашарчи ва ремонтчилар бригадаси Жиззах областининг Мирзачўл районидаги «Тошкент» совхозида пахтакорларга теримда ҳам, «зангори кема»лар ремонти ишларида ҳам яқиндан мададкор бўлишмоқда.

Совхозда автобазанинг Э. Сониев, А. Муҳсимов, Р. Шаипов, А. Йўлдошев сингари ҳайдовчилари фидокорлик кўрсатиб меҳнат қилаётганидан ҳамма хурсанд.

БУГУН

корхонада оталиқдаги совхозга жўнаш учун яна бир бригада тузилди.

— Ҳайдовчиларимиз, — дейди корхона директори Ж. Умаралиев, — «оқ олтин»нинг сўнгги мисқоли қолгунча пахтакорларга мададкор бўлишга сўз беришган.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида

ҲАР БИР УЙГА— ИССИҚЛИК

Куз-қиш мавсумига тайёргарлик бўйича штабнинг навбатдаги мажлисида шаҳар ҳаётининг муҳим масалалари кўриб чиқилди. Мажлисда Ўзбекистон Компартияси шаҳар комитетининг секретари Б. Ғ. Халилов раислик қилди.

Шу нарса таъкидландики, шаҳар хизматлари совуқ кунларга тайёргарлик бўйича бир қанча ишларни амалга оширдилар. Қатор ишлаб чиқариш корхоналари, уй-жой бинолари тўла ремонтдан чиқарилди, томлар тузатилди, подъездлар, цехлар ойналанди, иситиш системаси тайёр ҳолга келтирилди.

Трактор заводида муассасага қарашли уй-жой фондини қишга тайёрлашга, қозонхона ва иссиқлик тармоқларининг пухта ишлашига катта эътибор беряпти. Бу ерда химиявий сув тозалаш жиҳозлари, резерв ёнилғи омбори, мазут станцияси ремонтдан чиқарилди, суюқ ёқилғи жамғариб қўйилди.

Сергели, «Ташавтомаш» турар жой массивларига, Акмал Икромов районидаги уйларга иссиқлик етказиб беришни яхшилаш бўйича пухта тадбирлар белгиланган. Айни пайтда шаҳар штабида таъкидландики барча участкалардаги ишлар бир текис боряпти деб бўлмайди. Жумладан, айрим беғам раҳбарларнинг айби билан иссиқликнинг етарли даражада етказиб берилишини таъминловчи баъзи муҳим объектларни реконструкция қилиш ва ишга тушириш кечиктириляпти. Масалан, «2-Бешқайрағоч» қозонхонасини фойдаалнишга топшириш муддатлари бир неча марта орқага сурилди, у ҳамон тайёр эмас. Ҳозир ана шу объектда (бош пудратчи «Главташкентстрой»нинг 159-тресги — бошқарувчиси К. Тўлаганов) катта ишчи кучи бор. Бу ерда ҳар куни планеркалар ўтказилади, ишни тугаллашнинг аниқ муддатлари айтилади. Бироқ, айрим қуйи пудратчи ташкилотлар ана шу муддатларга риоя этишмаяпти. Жумладан, «Промвентиляция» тресги, ирригация трестининг ремонт-қурилиш бошқармаси, 1-СТИ ўз ишларини бажаришга киришганлари йўқ. Ахир совуқ кунлар эшик қоқяпти. Беғамликка чек қўйиб, қуруқ сўздан амалий ишга ўтиш пайти етди.

8-район қозонхонасидан «Сергели» участкасигача бўлган иссиқлик тармоғи асосан қишга тайёрланган. Бироқ, бу ерда ҳам иссиқлик трассаси қурилиши тугалланиши кечиктириляпти. Натижада 4-кварталдаги 15 та турар жой биноси бугунгача иссиқлик билан таъминланмаган. «Спутник» массивидаги 17-кварталга ўтказилаётган иссиқлик трассаси қурилишида ҳам аҳвол яхши эмас. Бу ерда 486,7 минг сўмлик капитал маблағдан ҳозирча 135 минг сўми ўзлаштирилган, олдинда ҳали ер усти ва ер ости участкаларини ётқизиш, уларни изоляция қилиш бўйича бир қанча ишлар турибди. Буларсиз объектни фойдаланишга топшириш мумкин эмас.

Жиддий назорат, ҳар бир участкадаги ишнинг аниқ бажарилиши учун юксак масъулият бўлиши қишга намунали тайёргарлик кўришнинг, шаҳарнинг барча микрорайонлари, ҳар бир уйни узлуксиз иссиқлик билан таъминлашнинг асосидир.

ОДОБ-АХЛОҚ ҲАҚИДА
ОҚШОМ СУҲБАТЛАРИ

ЮРАКДАН ҲИС ЭТИНГ...

Журналист С. Маҳмудованинг шу сарлавҳали мақоласида ҳаётни нонушта, ишга бориб келиш, тушлик, кийим магазинларни бир айланиб келиш, кечки таом билангина тасаввур этувчи баъзи аёллар танқид қилинди, фикри тийран, ҳар нимани билишга қизиқувчан, дунёқараши бой аёлларга офаринлар айтилади.

«ИНСОН —ҲАЁТ ГУЛТОЖИ»

Бугун ана шу анкета саволларига Ҳамза номидаги Ленин орденли Ўзбек Давлат академик драма театрининг артисти, СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти ва Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати Наби Раҳимовнинг жавоблари эълон қилинмоқда.

ИНСОФСИЗДАН — ЭЛ БЕЗОР

Фалсафа фанлари кандидати доцент С. Алимовнинг шу сарлавҳали мақоласида кишилараро алоқа-муносабатларни тартибга соладиган бағоят муҳим ахлоқий нормалардан бири —инсоф ҳақида атрофлича фикр юритилади.

ЛАУРЕАТЛАРНИ ҚУТЛАЙМИЗ

Ленин комсомоли туғилган кун арафасида истеъдодли ёшларнинг яна бир группасига Ўзбекистон ЛКСМ Тошкент область комитети бюроси қарори билан 1981 йил Тошкент область Ленин комсомоли мукофоти лауреати деган унвон берилди.

АДАБИЁТ СОҲАСИДА

Мамади РАҲМОНОВ (Муҳаммад РАҲМОН) шоир, СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси, «Ёш гвардия» нашриётининг редактори — болалар ва ўсмирлар учун ёзилган «Яшил дарё», «Камалак» шеърлар тўпламлари ҳамда ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги актив иштироки учун.

КИНО САНЪАТИ СОҲАСИДА

Тамара ШОКИРОВА, «Ўзбекфильм» киностудиясининг актрисаси, «Ўзбекфильм», «Озарбайжонфильм», «Тожикфильм», ДЕФА киностудияларида суратга олинган бадиий фильмлардаги 30 дан ортиқ ролларнинг ижрочиси — қаҳрамонона образлар яратганлиги ва совет кино санъати пропагандасидаги актив иштироки учун.

КОМПОЗИТОРЛИК СОҲАСИДА

Надим НОРХЎЖАЕВ, Тошкент Давлат маданият институтининг ўқитувчиси, композитор, СССР Композиторлар союзининг аъзоси, Ўзбекистон Композиторлар союзи ёшлар ижодий уюшмаси Советининг аъзоси, симфония, сюита, пьеса, романслар муаллифи — яратган эстрада қўшиқлари ва ёшлар ўртасидаги актив музика-тарғибот фаолияти учун.

ТАСВИРИЙ САНЪАТ СОҲАСИДА

Сапарниёз СУЛТОНМУРОДОВ, Тошкент керамика заводининг кулолчи рассоми, СССР Рассомлар союзининг аъзоси, республика ва Бутуниттифоқ кўргазмаларининг қатнашчиси — совет кишисининг бой маънавий дунёсини акс эттирувчи сополдан ишланган бадиий асарлари туркуми учун.

Станислав Иосифович ФЕСЬКО, Алишер Навоий номли ўзбек Давлат академик Катта театрининг постановкачи-рассоми, Ўзбекистон ССР Рассомлар союзи ёшлар уюшмасининг аъзоси— Ўзбек Давлат академик Катта театри, рус ёш томошабинлар театри, «Илҳом» клуби ҳузуридаги ижодий ёшлар экспериментал театри спектаклларини юксак бадиий савияда безаганлиги, ёшларни эстетик тарбиялашдаги иштироки учун.

КОНЦЕРТ-ИЖРОЧИЛИК ФАОЛИЯТИ СОҲАСИДА

Нарзиддин ШЕРМАТОВ, М. Қориёқубов номидаги Тошкент давлат филармониясининг Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати «Шодлик» ашула ва рақс ансамбли солисти— рақсларни ижро этишдаги юксак маҳорати учун.

БАДИИЙ ҲАВАСКОРЛИК ИЖОДИЁТИ СОҲАСИДА

Бўстонлиқ район Ғазалкент шаҳридаги П. И. Чайковский номли болалар музика мактабининг А. Гайдар номли пионерлар хори, «Санъат байрами» область ва республика конкурсларининг лауреати (бадиий раҳбари ва дирижёр Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси В. Н. Киселёв) — болалар ҳаваскорлик ижодиётини ривожлантиришдаги актив иштироки, хор санъатини пропаганда қилишдаги самарали ишлари учун.

Низомжон ИКРОМОВ, ҳунар-техника таълими республика маданият уйи «Ҳилола» ашула ва рақс ансамблининг яккахон қўшиқчиси. Республика зарбдор комсомол қурилишларидаги актив концерт-тарғиботчилик фаолияти учун.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

◆ Яман Араб Республикасининг Президенти Али Абдалла Солих кеча Москвадан жўнаб кетди. У СССР Олий Совети Президиуми билан СССР Министрлар Советининг таклифига биноан расмий дўстлик визити билан Совет Иттифоқига келган эди.

◆ Ўзбекистон ғаллакорлари катта меҳнат ғалабасини қўлга киритдилар. Улар Ватан омборларига 1 миллион 300 минг тонна дон етказиб бериб, давлатга дон сотиш юзасидан оширилган социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажардилар.

Партия турмуши

БИРЛАШМАЛАР ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ: АМАЛИЁТ, ТАЖРИБА, МАСАЛАЛАР

Ривожланган социализм босқичида ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг сифат жиҳатидан янги формалари — ишлаб чиқариш ва илмий-ишлаб чиқариш бирлашмалари майдонга келди. Партия съездларининг қарорларида, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг планлаштиришни яхшилаш ва ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини оширишга хўжалик механизмнинг таъсирини кучайтириш тўғрисидаги қарорида белгилаб берилганидек, бу янги формалар мамлакат иқтисодий потенциалини интенсив ўстиришни таъминлашда етакчи роль ўйнашга даъват этилган. Улар социалистик хўжалик юритиш системасининг афзалликларини фан-техника революцияси ютуқлари билан биргаликда уйғун қўшиб олиб бориш имконини беради, уларда ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини юксалтиришга партиявий раҳбарликни кучайтириш учун янги қулай шарт-шароитлар ва катта имкониятлар яратиб беради.

Тошкент шаҳар партия комитетида бўлиб ўтган илмий-амалий конференция КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорлари асосида ишлаб чиқариш бирлашмалари шароитида Тошкент партия ташкилотлари ишини янада такомиллаштириш масалаларига бағишланди. Унда шаҳар ва район партия комитетлари секретарлари ва масъул ходимлари, сайланган партия ва жамоатчилик ташкилотлари активи, ишлаб чиқариш бирлашмалари ва улар филиалларининг хўжалик раҳбарлари қатнашдилар.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров конференцияни очиб шуни таъкидладики, шаҳар ишлаб чиқариш бирлашмалари партия ташкилотларидаги ишнинг аҳволини кўриб чиқиш, тўпланган ижобий тажрибани ишчанлик билан ўртоқлашиш, мавжуд фойдаланилмаётган имкониятлар партия комитетлари ва бюроларга, сайланган активга меҳнат коллективларини ривожлантиришга, цех партия ташкилотлари ва партия группаларининг жанговарлигини, ҳар бир коммунистнинг авангардлик ролини оширишга янада қатъият билан ва самарали раҳбарлик қилишларига ёрдам беради.

Тўпланганлар ҳузурида Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин доклад қилди.

Ҳаёт ва тажриба, деди докладчи саноат ишлаб чиқаришининг турли соҳаларида ишлаб чиқариш ва илмий-ишлаб чиқариш бирлашмалари ташкил этиш борасида партия тутаётган йўлнинг тўғрилигини ёрқин кўрсатиб турибди, улар ишининг самарадорлигини, юксак иқтисодий натижаларга эришилаётганини намоён қилди.

Йирик саноат комплекслари тузиш моддий ва меҳнат ресурсларини бир жойга тўплаш, ягона техника сиёсатини ўтказиш, бошқарув органларини ишлаб чиқаришга яқинлаштириш, бошқарувнинг тезкорлигини ва соз йўлга қўя билишини ошириш, энг яхши натижаларга эришишни таъминлаш вазифасини янада муваффақиятли ҳал этиш имконини беради.

Ишлаб чиқаришни концентрациялаш ва ихтисослаштириш жараёни Тошкент халқ хўжалигини ривожлантиришга муайян таъсир кўрсатяпти. Ҳозир шаҳарда 46 та ишлаб чиқариш ва илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бор. Бу саноат корхоналари умумий сонининг 24,7 процентини ташкил этади. Уларда шаҳримиз бутун саноат ишлаб чиқариш персоналининг 60 процентга яқини жамланган. Ишлаб чиқариш бирлашма ва комбинатларининг меҳнат коллективлари саноат маҳсулотлари умумий ҳажмининг 65,6 процентини ишлаб чиқармоқда.

Халқ хўжалигининг деярли барча соҳаларида тузилган бирлашмалар коммунистларнинг катта кучини концентрациялашга олиб келди, бу эса кўпчилик бирлашмаларда ягона партия ташкилотига бирлашиш ёки аралаш типдаги партия ташкилотлари тузишдан объектив суратда келиб чиқади. Ягона партия ташкилотига Тошкентдаги корхоналар группаси коммунистлари бирлашганлар. Шаҳар ташқарисида жойлашган корхоналарнинг партия ташкилотлари эса ўз мустақиллигини сақлаб қолади.

Буларнинг ҳаммаси партия кучларини жой-жойига тўғри қўйиш, ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи соҳаларига партиявий таъсирни кучайтиришга янги имкониятлар яратмоқда.

Ишлаб чиқариш бирлашмалари партия ташкилотлари иш практикасидан перспектив планлаштириш, ташкилотчилик ва сиёсий раҳбарликнинг энг муҳим йўналишлари бўйича тадбирлар комплекс планини тузиш тобора мустаҳкам ўрин олмоқда. Масалан, «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг иш планини олиб кўрайлик. Ўтган йили декабрь ойида планни тайёрлашга кенг актив жалб этилди. Кейин план партия комитети мажлисида кўриб чиқилди ва партия йиғилишида тасдиқланди. Бу эса коммунистларнинг кўплаб таклиф ва мулоҳазаларини ҳисобга олиш имконини берди. КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларига мувофиқ планга қўшимча ва ўзгартишлар киритилди. У нимаси билан қизиқарли?

Энг аввало тиғиз планлиги, коллектив уддалай оладиган реал планлиги билан қизиқарлидир. Унда партиявий ишга комплекс ёндошиш аниқ ифодасини топган. Ҳар бир бандида нимани, қачон ва ким қилиши кераклиги аниқ кўрсатилган.

Ишлаб чиқариш бирлашмаларини ташкил этиш жараёни партия ташкилотлари ва хўжалик раҳбарларидан ишлаб чиқариш структурасини тубдан қайта қуриш бўйича бирлашманинг ягона марказлашган ёрдамчи ва қўшимча хизмат бўлимини яратиш, корхонани реконструкция қилиш ва техника жиҳатдан қайта жиҳозлаш бўйича қатъий чоралар кўришни талаб этди.

Масалан, «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида ўнинчи беш йиллик мобайнида янги ишлаб чиқариш корпуси фойдаланишга топширилди, технологик ускуналарнинг 50 процентга яқини янада замонавий ва юқори унумли ускуналар билан алмаштирилди.

Бирлашмаларда маҳсулот сифатини ошириш, ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръатлари ва меҳнат унумдорлигини жадал ошириш фаннинг ишлаб чиқариш бирлашмалари билан узвий боғланиб кетишига жуда боғлиқдир. Шундан келиб чиқиб, Тошкент партия ташкилотлари бу масалага эътиборни кучайтиришяпти.

Тикувчилик саноати марказий илмий-тадқиқот институтининг Тошкент филиали билан Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи узвий ҳамкорлик қиляпти.

В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитети, партия ташкилотлари секретарларининг совети ишида илмий-техника тараққиётини жадаллаштириш масалалари марказий ўрин тутмоқда. Бу қатор тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмалари, абразив комбинати, «Средазэлектроаппарат» бирлашмаси партия ташкилотлари, маъмурияти ишлаб чиқаришнинг техникавий савиясини ошириш юзасидан катта ишлар олиб боришяпти.

Ишлаб чиқариш бирлашмаларининг партия, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотларининг аниқ мақсадга қаратилган ташкилотчилик ва сиёсий ишлари натижасида ўнинчи беш йиллик мобайнида уларнинг кўпчилиги Бутуниттифоқ ва республика социалистик мусобақасида ғолиб чиқди, бир неча марта ўз соҳаларининг энг яхши корхоналари сифатида тилга олинди.

Шу билан бирга Тошкент шаҳар партия ташкилотларининг ишлаб чиқариш бирлашмалари шароитидаги иш тажрибалари шуни кўрсатиб турибдики, улар фаолиятининг баъзи томонларини янада такомиллаштириш лозим. Ана шундай масалалардан бири — ишлаб чиқариш бирлашмалари партия ташкилотлари секретарлари советининг состави масаласидир. Шундай ҳоллар учраяптики, бирлашма составида фақат иккита бошланғич партия ташкилоти ишлаяпти. Бундай ҳолларда секретарлар советини қандай тузиш керак? Баб-баравар имкониятларга эга бўлган партия ташкилотларининг унинг ишидаги иштирокини қандай таъминлаш керак? Бу саволларга авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси партия ташкилотининг иш тажрибаси жавоб бера олади. Бу ерда филиаллар бошланғич партия ташкилотлари секретарлари билан бир қаторда секретарлар советига парткоми бўлган йирик цех партия ташкилотларининг секретарлари ҳам киритилган. Тажриба шуни кўрсатаяптики, бирлашма ва унинг филиаллари иши муайян даражада бош технолог, бош конструктор хизмати бўлимлари, моддий-техника таъминоти ва бошқа бўлимлар ишининг савиясига боғлиқ. Чамаси, бирлашмалар партия ташкилотлари ишини янада яхшироқ координация қилиш учун худди «Ўзбектекстильмаш» бирлашмасида ва бошқа бирлашмаларда қилинганидек, секретарлар совети составига бирлашманинг тегишли хизмат бўлимлари, цех партия ташкилотлари секретарларини киритиш мақсадга мувофиқдир.

Ишлаб чиқариш бирлашмалари партия ташкилотлари ишида уларнинг жамоат ташкилотлари билан биргаликда ҳаракат қилишини координациялаш муҳим ўрин тутади. Қандайдир структура тузилишлари қилиш керак. Масалан, у бирлашма шароитида халқ контроли органлари ишини координация қилсин. Ҳозирги пайтда бундай структура ўзгаришлари йўқ. Филиалларнинг халқ контроли группалари мустақил иш олиб боряпти. Ишлаб чиқариш бирлашмаларининг партия ташкилотлари, халқ контроли группа ва постлари партия ташкилотлари секретарлари советининг иш тажрибасидан фойдаланиб, чамаси, бирлашмалар халқ контроли органлари вакилларининг тегишли советларини тузиш масаласини ҳал этишлари лозим.

1977 йилда тажрибани ўрганиш ва умумлаштириш мақсадида шаҳар партия комитети қошида ишлаб чиқариш бирлашмалари партия ташкилотлари секретарларининг совети ташкил этилган эди. Унинг иши ишлаб чиқариш бирлашмалари партия ташкилотлари фаолиятини координация қилишни яхшилашга ёрдам берди.

Шаҳар ишлаб чиқариш бирлашмалари партия ташкилотлари олдида ўн биринчи беш йилликда катта ва мураккаб вазифалар турибди, деди докладчи, бундан буён ҳам партиямизнинг ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва концентрациялаш соҳасидаги сиёсатини амалга оширишда уларнинг активлигини ва жанговарлигини ошириш керак. КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларини амалга оширишда уларнинг роли ва масъулиятини ҳар томонлама кучайтиришга эришиш лозим.

Конференцияда сўзга чиққан ишлаб чиқариш бирлашмалари партия комитетларининг секретарлари иш тажрибаларини ўзаро ўртоқлашдилар, партия ташкилотлари фаолиятини такомиллаштиришнинг энг муҳим масалаларини муҳокама қилдилар. В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари У. Султонов ишлаб чиқариш бирлашмалари меҳнат коллективларига партиявий раҳбарлик самарадорлигини оширишнинг бош омили сифатида сиёсий-тарбиявий, ташкилий ва хўжалик ишлари бирлиги масаласини илгари сурди. Булка-кондитер комбинати партия комитетининг секретари Н. Волкова КПСС XXVI съезди қарорларини бажаришни идеологик жиҳатдан таъминлаш бўйича комбинат партия комитетининг иши тўғрисида гапириб берди. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари Ш. Акбаров ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини ошириш учун партия ташкилоти қандай иш олиб бораётгани ҳақида ҳикоя қилди. «Таштекстильмаш» заводи партия комитетининг секретари В. Кравченко кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш, уларнинг иш малакасини ошириш бўйича «Ўзбектекстильмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия ташкилотларининг фаолияти ҳақида сўзлаб берди. «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмаси бошланғич партия ташкилотининг секретари Т. Ҳолмуродов меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, кадрлар қўнимини ва меҳнат коллективининг муқимлигига эришиш юзасидан «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмаси касаба союз ва бошқа жамоат ташкилотлари ишига партия бюроси қандай раҳбарлик қилаётгани ҳақида гапирди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси комсомол комитетининг секретари Х. Лутфуллаев илмий-тадқиқотлар самарадорлигини ошириш, битган илмий-тадқиқот ишларининг натижаларини ишлаб чиқаришга тезроқ жорий этиш бўйича бирлашма комсомол-ёшлар коллективи фаолиятига тўхталди.

Хўжалик қурилишининг ҳар қандай соҳасидаги муваффақият асоси партия ташкилотларининг амалда сиёсий-тарбиявий, ташкилий ва хўжалик ишлари бирлигини таъминлаш, коллективни жипслаштириш, унда ижодий изланиш вазиятини яратиш ҳисобланади. Конференция қатнашчиларининг барча нутқларида бу фикр алоҳида таъкидланди. Ишлаб чиқариш бирлашмаларида кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашни такомиллаштириш, бирлашмалар ва комбинатлар партия ва жамоат ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари ишларини координациялашни яхшилаш юзасидан кўпгина қизиқарли таклифлар айтилди. КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини амалга оширишга қаратилган социалистик мусобақани ташкил этиш, меҳнат коллективларида идеологик ва сиёсий-тарбиявий ишларнинг таъсирчанлигини ошириш масалаларига биринчи галда эътибор қаратилди.

Коммунистик меҳнат зарбдори Муҳаббат Умарова узоқ йиллардан бери Тошкент асбобсозлик заводининг 12-цехида самарали меҳнат қилиб келади. Илғор бригада аъзоси бўлган бу моҳир деталчи мунтазам равишда смена-ойлик топшириқларини ортиғи билан адо этаётир.

СУРАТДА: (чапда) М. Умарова иш устида.

Унгдаги суратда Ўзбекистон проспекти бўйлаб қад кўтараётган Тошкент халқ хўжалиги институтининг янги ўқув-маъмурий корпуси тасвирланган.

М. Нуриддинов фотолари.

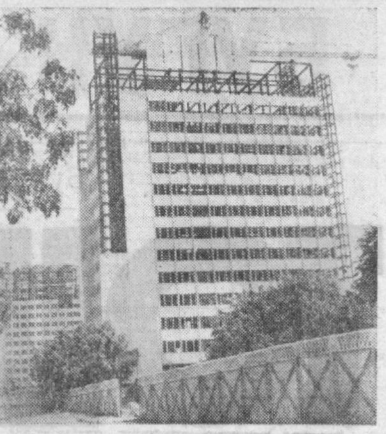

Қурилиш майдонларида

ПРОСПЕКТ ЖАМОЛИ

Пойтахтимизнинг Ўзбекистон кўчаси осмонўпар бинолар ҳисобига кун сайин гўзаллашиб янги қиёфа касб этмоқда. Шу кунларда кенг проспектга айланган кўчанинг «Олмазор» микрорайони қисмида тўққиз ва ўн икки қаватли турар-жой бинолари, Абай проспектига туташадиган чорраҳа ёнида эса «Узгипросельхоз» институти, Тошкент халқ хўжалиги институтининг бош ўқув корпуси, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг 14 қаватли янги бинолари кўкка бўй чўзмоқда.

Тошкент қурилиш Бош бошқармасига қарашли 159-трестнинг 9-қурилиш бошқармасида меҳнат қилаётган Қ. Йўлдошев бошлиқ бригада қурувчилари эса проспектнинг «Олмазор» микрорайонига туташган қисмида «ТашНИИПИгенплан» институти меъморлари лойиҳалаган тўққиз қаватли бино қурилишини олиб боришмоқда.

Бригада бинокорлари қўлни қўлга бериб ишлаб, графикдан ўзиб меҳнат қилишмоқда. Улар янги бинони комплекс равишда йил охирига қадар фойдаланишга топширишга аҳд қилишган. Бу муҳташам уй-жой биносининг дастлабки қаватида кўплаб магазинлар, маданий-маиший хизмат объектлари жойлашади.

ТЕЗКОРЛИК БИЛАН

Шу кунларда шаҳримизнинг Энгельс кўчасида Тошкент алоқа электротехника институти студентлари учун иккита тўққиз қаватли ётоқхона комплекси қурилиши тезкорлик билан олиб бориляпти. Бригада пудрати методи асосида қад кўтараётган ушбу объектдаги бунёдкорлик ишларини Тошкент қурилиш Бош бошқармасига қарашли 159-қурилиш тресті 10-қурилиш бошқармасининг Р. Гайнулин бошлиқ бригадаси амалга оширмоқда.

Бир беш йилликда икки беш йиллик планни бажаришга аҳд қилган бригада бинокорлари объектни муддатидан илгари монтаждан чиқариб, пардозчилар учун кенг қўламли иш фронти яратиб бердилар. Бригаданинг ўн олти кишилик коллективи графикдан ўзиб ишлаб, кўпгина бинокорлик материалларидан тежаб қолишга муваффақ бўлишди.

Ўтган беш йилликда ҳам икки беш йиллик топшириғини бажарган ушбу бригада етакчиси бу ютуқлар учун яқинда Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланди. Бу мукофотдан руҳланган бинокорлар ҳозир 1983 йил ҳисобига иш олиб боришяпти.

Бригада монтажчилари объект қурилишидаги умумий ишларни Улуғ Октябрнинг 64 йиллиги байрами арафасида якунлашга ҳаракат қилишмоқда.

ПАРДОЗЛАШ БОШЛАНДИ

Тошкент қурилиш Бош бошқармаси 2-уйсозлик комбинатига қарашли И. Ким бошлиқ комплекслашган коммунистик меҳнат бригадаси бошқармада Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 64 йиллик юбилейини муносиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олаётган коллективлардан биридир. Қурувчилар ўтган ойда пойтахтимизнинг Қатортол кўчасида 155 оилага мўлжалланган истиқомат масканини сифатли қилиб фойдаланишга топширган эдилар.

БУГУН ана шу истиқомат масканининг 125 хонадонига мўлжаллаб қурилаётган иккинчи қисмида бошқарманинг пардозлаш бригадалари иш бошлашди. Қурувчилар Злобин методи асосида меҳнат қилишмоқда. Айни пайтда бригада йиллик планни бажариш арафасида турибди.

Республика бўйлаб

«Ферганаирстрой» трестига қарашли Фарғона қурилиш-монтаж бошқармасининг коллективи беш йилликнинг иккинчи йили ҳисобига ишлай бошлади. Ирригаторлар йил бошидан буён Жанубий Фарғона каналини реконструкция қилишда, Қўрғонтепа сув омбори иккинчи навбатини қуришда, «Файзиобод» насос станциясини барпо этишда меҳнат қилиб, тўрт миллион сўмлик ишни бажардилар.

Меҳнатни ташкил қилишни такомиллаштириш, бригада хўжалик ҳисобини жорий этиш, СССР ташкил этилганлигининг олтмиш йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириш йўли билан муваффақиятга эришилди. Йиллик топшириқни бир ярим баравар ошириб бажарган М. Солиев бошлиқ бетончилар бригадаси, П. Качимов ва С. Мадалиев бошлиқ экскаваторчилар бригадалари меҳнат мусобақасида биринчиликни қўлдан бермай келмоқдалар.

* * *

Самарқандда ВАЗ авторемонтчилар маҳорати Бутуниттифоқ конкурсининг иккинчи босқичи тугади. Тошкент, Душанба, Ленинобод ва бошқа шаҳарларнинг автомарказларидан тармоқ илғорлари бу ерга келдилар. Р. Амир-Амет энг яхши электрик, Е. Чечин энг яхши слесарь, О. Бабаян энг яхши бўёқчи деб топилди. Уларнинг ҳаммаси Самарқанддан. Тунукачилар орасида Ашхободдан келган Л. Арутюнян биринчи ўринни эгаллади. Энди ғолиблар финал мусобақаларда қатнашмоқ учун Тольяттига жўнайдилар.

* * *

Наманганда саноат моллари билан савдо қиладиган савдо комплекси очилди. Бу бинода эркаклар ва аёллар трикотажи ҳамда пойафзал магазинлари жойлашган. Бу ерда савдонинг молларни очиб сотишдан иборат илғор формаси қўлланилмоқда.

* * *

Уйчи районидаги «Қизил равот» совхозининг марказий қўрғонига табиий газ келтирилди. «Ўзбекгазификация» трестининг механизациялашган колоннаси муддатидан икки ой илгари магистралга посёлканинг 200 та квартирасини улади. Оловкорлар йил охиригача арзон ёқилғи билан яна 100 та хонадонни таъминлаш мажбуриятини олдилар.

* * *

Яқинда ишга туширилган типовой сабзавот омбори қишда сақлаш учун Қува полизларининг сахий туҳфаларини қабул қилиб олмоқда. Йирик габаритли металл контейнерларга минг тоннадан ортиқ сабзавот сиғади. Бу контейнерлар маҳсулотни даладан омборга ташишни тўла механизациялаш ва тезлаштиришга имкон беради. Махсус қурилмалар ва асбоб-ускуналар тез бузиладиган маҳсулотларни янги ҳосил пишиб етилгунга қадар асли ҳолида сақлашни гарантиялайди.

* * *

«Ўзбекбирлашув»да ЎзТАГ мухбирига маълум қилишларича, республиканинг барча областларида типовой сабзавот ва мева омборлари қурилмоқда.

Бу йил кооператорлар 1,8 миллион тонна турли сабзавотни қиш учун сақлаб қўйишни мўлжалламоқдалар. Бу ўтган йилдагидан қарийб 130 минг тонна кўпдир.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

ПРАГА. Пльзендаги В. И. Ленин номли «Шкода» машинасозлик комбинатининг коллективи меҳнатда катта ғалаба қозонди. Ясловск-Богуница даги атом электр станцияси учун ясалган «ВВЭР—440» ядро реакторининг корпуси ортилган махсус поезд корхона дарвозасидан чиқиб кетди. Бу— Чехословакияда ишлаб чиқарилган ва республикада ўрнатиладиган биринчи реактор эди.

Ясловск-Богуницада ишлаб турган ва Совет Иттифоқида тайёрланган иккала реактор ЧССРда атом энергетикасининг янги даврини очди. Бу йил мазкур реакторлар 5 миллиард киловатт-соат электр энергия ҳосил қилади, бу эса салкам 6 миллиард тонна қўнғир кўмирни тежаб қолиш имконини беради. СССР билан биргаликда янги атом электр станцияларини қуриш ҳисобига республикада электр энергия ҳосил қилиш янада кўпайтирилади. 1990 йилга бориб мамлакатдаги жами электр энергиянинг 30 процентини атом электр станциялари берадиган бўлади.

Айни вақтда республика социалистик меҳнат тақсимоти туфайли қардош мамлакатларда қурилаётган атом электр станциялари учун энергетика асбоб-ускуналар ишлаб чиқарадиган мамлакатга айланади. Шу мақсадда Совет Иттифоқининг техникавий кўмаги билан Пльзен комбинати ва бошқа корхоналар негизида саноатнинг янги тармоғи барпо этилади.

«ЭЛЕКТРОН УРУШ»

ДЕҲЛИ. Қўшма Штатлар Ҳиндистонга ва у билан қўшни мамлакатларга қарши ҳақиқий «электрон уруши» олиб бормоқда. «Пэтриот» газетасининг хабар қилишича, Марказий Разведка Бошқармасидан борган экспертлар Хитой махсус хизматининг вакиллари билан бирга Қорақум тоғларида Ҳиндистон, Афғонистон ва Совет Иттифоқи тўғрисида жосуслик маълумотларини йиғишга аталган ғоят сезгир электрон ускуна ўрнатмоқдалар. Вашингтон Американинг «Лэндсат» типидаги жосус йўлдошидан келиб турувчи маълумотларни қабул қилиш ва ишлаб чиқишга аталган ерда ўрнатиладиган станцияни ҳам Хитойга сотишга розилик берди, деб ёзади газета.

Ҳиндистон матбуотининг маълумотларига кўра, шу йилнинг охирларида Покистон территориясида олисдан радиолокацион пайқаш ва бошқариш системаси авакс билан жиҳозланган самолётлар қўна бошлайди. Бу самолётлар жосуслик маълумотларини йиғиш мақсадида Покистоннинг Ҳиндистон ва Афғонистон чегаралари бўйлаб уча бошлайди. АҚШлик мутахассислар бу системани ишлатиб туради.

Ҳукумат доираларига яқин «Нэшнл геральт» газетаси АҚШнинг «Пинҳоний уруши» Покистон билан қўшни давлатларга катта хавф солади, деб ёзади.

Планетамиз халқлари Пентагон ва НАТОнинг ялпи тинчлик ва халқаро хавфсизликни хавф остида қолдирувчи хатарли режаларига тобора қатъий қарши чиқмоқдалар.

СУРАТДА: «Йўқолсин қанотли ракеталар!», «Йўқолсин Америка базалари!» — Англиянинг Брайтон шаҳридаги оммавий намойиш қатнашчилари ана шундай талаб қўймоқдалар.

ТАСС фотохроникаси.

САФРА ТАРАДДУДИ

ГАВАНА. Кубада шакарқамиш ўрими—сафра бошланадиган кун яқинлашиб келмоқда. Бу кампания келгуси ойда бошланади. Қанд заводларининг машина-ускуналари ва қишлоқ хўжалик механизмлари жанговар шай холатга келтириб қўйилмоқда.

Давлат секторигина эмас, шу билан бирга бутун мамлакатда тузилаётган шакарқамиш етиштиришга ихтисослашаётган қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативларининг ҳам ҳиссаси умуммиллий планга қўшилаётганлиги кампаниянинг ўзига хос хусусиятидир. Кооперативларга бирлашган майда ер эгалари шакарқамишнинг кўп қисмини бериб, шу тариқа миллий экономиканинг энг муҳим тармоғини ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

КОБУЛ. Афғонистон пойтахти руҳонийлари АДРда социал адолат, демократия ва тенглик принципларига асосланган янги жамият қуришни ўз олдига мақсад қилиб қўйган миллий ватан фронти тузилганлигини қўллаб-қувватламоқда. Кобул руҳонийлари вакиллари қабул қилган резолюцияда шундай деб ёзилган.

Ҳужжатда Америка империализми, Хитой гегемонизми ва маҳаллий реакциянинг АДР ҳавфсизлигига путур етказишга қаратилган душманчилик ҳаракатлари кескин қораланади. Қобул руҳонийлари, деб таъкидланади резолюцияда, Апрель революцияси белгилаган олий мақсадларга эришиш учун курашаётган Афғонистон Халқ Демократик партияси ва Афғонистон ҳукуматининг фаолиятини қўллаб-қувватлайди.

* * *

ТЕҲРОН. Эрон Марказий банкининг хабар беришича, мамлакатда ҳозирги Эрон йилининг дастлабки олти ойи мобайнида озиқ-овқат, энг зарур моллар ва турли хизмат нархи ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 25 процент ошган.

Озиқ-овқатга ва бошқа бир қанча молларга карточка системаси жорий этилганлигига қарамай мамлакатда бундай молларнинг етишмаётганлиги сезилиб турибди. Айни вақтда бозорларда бу моллар чайқовчилар қўлида қиммат нархлар билан сотилмоқда.

* * *

АНҚАРА. «Дев йол» сўл террорчи ташкилот аъзоларидан 18 кишини Туркия хавфсизлик кучлари қамоққа олди. Мамлакатнинг шарқий ва шарқи-жанубий вилоятларида кейинги кунларда ўтказилган операциялар давомида қамоққа олинган бу кишилар Туркия гражданларини ўлдиришда ва бошқа жиноятлар қилишда айбланади.

Расмий маълумотларга қараганда Туркияда ҳозирги вақтда 30 мингдан ортиқ киши қамоққа олинган ва тергов қилинмоқда. Улар анархия ва террор қилишда қатнашишда айбланадилар.

* * *

АЛ-ЖАЗОИР. Жазоир маъмурлари мамлакатнинг бой тарихга эга эканлигини билдирувчи қадимий ёдгорликларини сақлаб қолишга катта эътибор бермоқдалар. Жазоир пойтахти архитекторлари олдига шаҳарнинг бутун ўрта аср ёдгорликлари қисми Касбани шаҳар музейига айлантириш вазифаси қўйилди.

Замонавий пойтахтга пойдевор қурган Касбада усмонийлар даврининг барча диний ва дунёвий иморатлари намуналари—мачитлар, мадрасалар, қалъалар ва уй-жой бинолари бор. Жазоир халқининг миллий мустақиллик учун кураш йилларида қадимий Касба шаҳри ўзининг тор жин кўчалари билан озодлик кучларига таянч бўлиб, жазоир революциясининг мустаҳкам қалъаси бўлиб хизмат қилди.

Тиклаш ишларининг бориши устидан назорат қилиб туриш учун махсус комиссия тузилди. Шаҳар маъмурларининг вакиллари, архитекторлар, тарихчилар ва таъмирчилар комиссия составига кирдилар.

* * *

БАЙРУТ. Ливан сепаратчилари босиб олган зонада Исроилнинг маблағлари билан қурилган ва жиҳозланган телевизион станция ишлай бошлади. Сионизм жарчисининг фаолияти Ливанда қабилалар ўртасида хунрезликни кучайтиришга, мамлакатдаги вазиятни кескинлаштиришга, шунингдек Ливанга дўст бўлган Сурияга қарши мафкуравий кураш олиб боришга қаратилган.

* * *

ДЕҲЛИ. Совет Иттифоқи Ғарбий Бенгалия штатида нефть ва газ конларини қидиришга кўмаклашади. Ҳиндистон пойтахтида имзоланган протоколда шу нарса кўзда тутилган. Нефть ресурсларини қидириш соҳасида Ҳиндистон билан СССР ўртасида чорак асрдан бери самарали ҳамкорлик ривожланмоқда. Ўтган йиллар мобайнида ҳиндлар диёрида совет мутахассислари ёрдами билан ўнга яқин нефть конлари очилди.

ҲАЁТ МЕН УЧУН ЭРИЕТГАН ШАМ ЭМАС. У МЕНИНГ ҚЎЛИМГА БИР ЛАҲЗАГА БЕРИЛГАН ВА МЕН УНИ КЕЛАЖАК АВЛОДГА ТУТҚИЗИШДАН ОЛДИН МУМКИН ҚАДАР ЕРУҒРОҚ АЛАНГА ОЛДИРИШГА МАЖБУР ЭТИШИМ КЕРАК БЎЛГАН АЛЛАҚАНДАЙ АЖИБ МАШЪАЛДИР.

Жорж Бернард ШОУ.

Одоб-ахлоқ ҳақида

оқшом суҳбатлари

№ 21

Оила даврасида

ЮРАКДАН ҲИС ЭТИНГ...

У кўринишидан мукаммал аёл: яхши кийинади, оиласи, ўғил-қизи бор. Рўзғори бут. Қаердадир уч-тўрт соат ишлаб келади. Лекин бу ерда гап унинг қаерда, неча соат ишлагани ҳақида кетаётгани йўқ. Гап унинг ҳаётни қандай тушуниши ҳақида.

У ҳаётни шундай тасаввур қилади: нонушта, ишга бориб келиш, тушлик, кейин магазинларни бир айланиб келиш, кечки таом. Телевизордан концерт ва миниатюраларнигина томоша қилиш. Кейин уйқу...

Бир қараганда силлиққина ҳаёт. Ҳеч қандай камчилик йўққа ўхшайди. Лекин... Мен ўша аёлга саволлар билан мурожаат этгим келади: бир ўйлаб кўргин-а, сен масалан, бугунги кунингдан қандай завқ олдинг? Дилингни яйратадиган, туйғуларингга қанот бағишлайдиган бирон эзгуликни ҳис этдингми? Кечқурунлари ақалли бир неча саҳифа китоб ўқиёлдингми? Замондошларимиз яратаётган меҳнат мўъжизаларидан, уларнинг ижод бўлоғидан ақалли бир сония ифтихор қилдингми? Сен Алишер Навоий ёки Ҳамид Олимжоннинг юракларга олам-олам эзгу муҳаббат, сеҳр бағишловчи, орзу-ўйларингга софлик бағишловчи шеърларидан ақалли икки сатрини ёд биласанми? Сен Ойбек ё Асқад Мухтор романларининг доно, зийрак қаҳрамонлари ҳаёти ҳақида, уларнинг тийран фалсафаси ҳақида сира-сира ўйлаб кўрганмисан? Ушбу китоблардаги тиғиз, ўктам фикрлар ҳис-туйғуларингга қанот бағишлаб юборади, азизим. Шундай пайтларда мен халқимга таъзим қилгим келади. Шундай ажойиб сўз усталарини яратган табиатга таъзим қилгим келади.

Сен бўлсанг, мана шуларнинг ҳаммасидан бехабар, ҳозир юмшоқ болишга бош қўйиб, бугун келин ойингнинг синглиси чарларда сенга оз сарупо қўйгани, ҳақида алам билан ўйлаяпсан. Ўртанасан. Бутун хаёлингни ўша бир кийим мато банд этган. Ой ботиб бораяпти, сен эса ҳамон ўйляпсан. Қўй, дугонажон, бундай хаёлларга эрк берма. Қимматли вақтингни, ўй-хаёлларингни гўзал ишларга, ўқиб-ўрганишга бахшида қил!

Гоҳо йўлда сени учратиб қоламан. Менинг ишдан кеч қайтишимга ачинган бўласан. Тоғангнинг битта қўнғироғи билан тўрт соатлик ишга жойлашиб олганинг ҳақида тўлиб-тошиб сўзлайсан. Биламан, сен институтни ҳам ўша «қўнғироқ» билан битиргансан. Институт ўқитувчиларининг сенга баҳо қўйишга қанчалар қийналганига ачинаман, фикрларинг нақадар саёз, тўмтоқ эканидан, атрофдаги воқеаларнинг биронтаси, минглаб опа-сингилларимиз эришаётган муваффақиятлар ҳақидаги гаплар сени мутлақо қизиқтирмайди.

Бир куни уйга кечроқ қайтдим. Яна йўлда сени учратдим. Қўлингда катта тугун.

—ЦУМда тўрт соат навбат туриб, — дединг, сен, — ўттиз метр гуллик бахмал олдим.

— Бахмал? Нима қиласиз шунча бахмални?

— Вой, нима қиласиз эмиш. Қизимга обқўяман.

— Қизингиз ҳали бола-ку! — дедим таажжубланиб.

— Қиз болага сепни у туғилган куниданоқ йиғиш керак. Ҳа, айтмоқчи, эртага ЦУМнинг биринчи қаватида пахта гулли чинни сервиздан сотармиш. Ундан кўра ишдан эртароқ чиқиб боринг. Сизгаям навбат обқўяман.

— Раҳмат!

— Раҳмат деманг, боринг. Ё эртагаям шунақа қоп-қоронғида чиқасизми ишдан.

— Йўқ.

— Бугун нега кеч қолдингиз-а? — Ниҳоят у оз бўлса-да ўзидан бошқалар ҳақида ҳам ўйлай олиши мумкинлигини изҳор этди.

— Бугунми? — дейман мен ифтихор билан. — Институтга учрашувга бордик. У ерда машҳур олима Нозима Деҳқонхўжаева билан суҳбатлашдик. Сиз уни биласизми?

— Йўқ, эшитмаганман,— дейди у. Қизиқ, медицина фанига янги саҳифа қўшган Нозима Деҳқонхўжаевани бутун Ўзбекистон билади. Иттифоқда, чет элларда уни танийдилар. Лекин бу аёл...

— Эртага биз Ҳамза театрига янги спектакль премьерасига тушмоқчимиз, — дейман мен.— ЦУМга бормай, биз билан театрга юринг.

— Фу-у, нима зарил, вақт кетказиб, уйда рангли телевизоримиз бор, — дейди у.— Ҳар қанақа театрини кўраверaман.

— Ҳеч театрга тушмайсизми?

— Йўқ, —дейди тап тортмасдан. — Вақтим йўқ!

Бахмал, сервиз олишга соатлаб вақт сарфлаган одам... театрга боришга вақти йўқ. Бу аёлга сўзлаб ўтиришнинг ҳам ҳожати бўлмаса керак...

Мен республикамизнинг шаҳар ва қишлоқларида бўлганимда нақадар фикри тийран, ҳар нимани билишга қизиқувчан, дунёқараши бой аёлларни кўраман. Улар ҳаётимиздаги қизғин воқеаларни тийранлик билан кузатиб борадилар ва унинг гўзал неъматларидан чексиз баҳра оладилар. Улар ўқиган китоблари ҳақида суҳбатдошлари билан қизғин баҳслаша биладилар. Ҳа, улар ҳаёт гўзаллигини юракдан ҳис этадилар, шу гўзаллик уларнинг турмушига мазмун бағишлайди...

Бир аёл. Ана у қўлида оғир тугун, сўқмоқдан шошиб келмоқда. Менга бугунги харидларини кўз-кўз қилмоқчи. Мен йўлни буриб, кенг, равон асфальт кўчага чиқиб оламан. Ёрқин орзулар билан ёрқин уфқ сари интиламан.

С. МАҲМУДОВА.

Одамлар орасида

Инсоф билсанг, ярим имон,
Имонингни ютма инсон!

ШУҲРАТ.

ИНСОФСИЗДАН — ЭЛ БЕЗОР

Баҳор эди, табиат яшнаб кетган. Аҳмаджон ҳам кўчат ахтариб бозорга тушди. Мақсади қирқ оғайни кўчати олиб, кўча эшик олдидаги бўш саҳнни янада кўркам қилиш эди, токи ўтган-кетганларнинг буни кўриб баҳри-дили очилсин...

Аҳмаджон бозор оралаб, қирқ оғайни кўчатини сўроқлаб юриб, соч-соқоли қордек оппоқ нуроний кексага рўпара келиб қолди.

— Мабодо сизда қирқ оғайнидан йўқми? — сўради у.

— Бор, болам, бор. Атиги беш туп. Арзонгаров бераман. Ҳовлимга экиш учун 10 туп олгандим, жой торлик қилиб, беш тупи ортиб қолди. Олганимга сотаман. Тупи бир ярим сўмдан.

— Отахон, менга икки тупгина керак эди, кўчага экиб қўймоқчийдим.

— Эй, болам, кори хайр экан. Ҳаммасини ола қол. Икки туп сиққан уч тупи ҳам сиғиб кетади. Сенга икки тупини сотиб, қолган уч тупи деб сарғайиб ўтираманми? Ке болам, ҳаммасини ола қол! Сенинг ҳам, менинг ҳам ишимиз бита қолсин...

Қўлидан келса кишиларнинг оғирини енгил қилишга ёшликдан одатланиб қолган Аҳмаджон кексанинг илтижосидан ўтолмай, «Ҳа, майли», деди-ю, ҳамма кўчатни сотиб олиб, уйига элтиб кўча эшиги олдига экиб қўйди. Ҳаммаси тутиб кетди. Ниҳоллар гулга кирганда Аҳмаджон қараса, қария унга қирқ оғайни деб сотган, кўчатлар оддий наъматак бўлиб чиқди. Сохт-сумбати фариштадек нуроний қариянинг қилмишидан аввалига Аҳмаджон ҳангманг бўлди, сўнг бутун борлиғини нафрат қамраб олди.

Дарҳақиқат, Аҳмаджоннинг нафратланганича бор. Балиқнинг тириклиги сув билан, одамнинг тириклиги одам билан, деган ҳикмат юради халқ орасида. Ҳаётнинг тақозоси шундайки, беистисно ҳар бир кишининг иши таниш-нотаниш одамларга ҳамиша тушиб туради. Бордию, кишилар бир-бирларига ишлари тушган пайтда барча учун бирдек муқаддас ва амри вожиб саналган муайян ахлоқий қоида-нормалардан келиб чиқиб хатти-ҳаракат қилмасалар, ҳамма нарса остин-устин бўлиб кетиши ҳеч гап эмас.

Кундек равшан ушбу оддий ҳақиқат қадимдаёқ одамларга маълум бўлган. Масалан, қадимги юнонларнинг бир афсонасида шундай ривоят қилинади: эмишки жуда қадим замонларда дунёда ёлғиз худоларгина яшар экан. Бир вақт улар ер остида тўпланишиб, одам ва ҳайвонларни ясашга қарор беришибди. Одам ва ҳайвонларга жон бағишлаб, ер юзига чиқариш олдидан маъбуд Прометейнинг укаси Эпиметей уларнинг ҳар бирига турли қобилиятларни бўлашиб берибди. Прометей қараса, укаси нодонлик қилиб бор қобилиятларни турли маҳлуқларга бўлиб бериб, одамзотга ҳеч нарса ато қилмабди. Шунда Прометей одамларга ёрдам бериш учун темирчилик худоси Гефестдан унинг ҳунарини, донолик маъбудаси Афинадан унинг фикр юритиш санъатини, шунингдек, илоҳий оловни ўғирлаб, одамларга тортиқ қилибди. Шундай қилиб, одамлар Прометей тортиқ қилган қобилиятлардан фойдаланиб, меҳнат қилиб, бошпана қуриб, кийим-кечак ихтиро этиб, тирикчилик ўтказа бошлашибди. Аммо ҳар бир одам ўз ҳолича, якка яшаганидан кишиларнинг кўпчилиги йиртқич ҳайвонларга ем бўлиб кетаверибди. Борди-ю, кишилар биргалашиб, жамоа-жамоа бўлиб яшай бошласа, ўрталарида низо, адоват чиқиб, бир-бирларини нобуд қилишар экан.

Бош худо Зевс ўйлаб қараса, бу аҳволда одамзод мутлақо қирилиб кетадиган. Шунда у одамлар орасида шарм-ҳаё билан ҳалоллик қоидасини жорий этиб, уларга жамоа бўлиб яшашни буюрибди. Бундан буён шарм-ҳаё ва ҳалоллик шаҳарларнинг кўрки, дўстлик зийнати бўлсин, дея амр этибди. Ҳар бир одам боласи, дея қатъий фармон берибди Зевс, ўзида шарм-ҳаё ва ҳалоллик фазилатини касб этсин, бу фазилатлардан маҳрум кимсалар эса жамият бошига битган офат сифатида ўлимга маҳкум этилсин!

Қадимги юнонлар ахлоқий нормалар манбаини худолар иродасига боғлаб талқин этган бўлсалар-да, аммо ахлоқнинг жамият ҳаётидаги ролини мутлақо тўғри тушунганлари аниқ.

Марксча-ленинча этиканинг исботлашича, ахлоқ, ижтимоий-тарихий тараққиёт маҳсули бўлиб, у шахсий манфаат билан ижтимоий манфаатни уйғунлаштириш ва шу асосда кишилар хулқ-атворини тартибга солиш зарурати туфайли майдонга келган.

Кишилараро алоқа-муносабатларни тартибга соладиган бағоят муҳим ахлоқий нормалардан бири инсофдир. Халқимиз кишилараро муносабатларда инсофнинг роли нақадар улкан эканини таъкидлаб, агар одамлардан инсоф кўтарилса, бу дунё адо бўлади, дейди.

Хўш, инсоф деганда нима тушунилади? Энг умумий тарзда олганда инсоф кишининг қаерда, қачон ва нимаики қилмасин, ҳамиша адолат ва виждон амридан келиб чиқиб иш тута билишини англатади.

Ўзбек тилида инсоф тушунчаси, кўпинча уч маънода, биринчи— тўғридан-тўғри ҳалоллик ва виждонлиликнинг синоними тарзида, иккинчи — кишилараро муносабатлардаги элементар, минимал ҳалоллик ҳамда учинчи — ахлоқий поклик, бошқача айтганда қабиҳликка, пасткашликка мутлақо ноқодирлик маъносида ишлатилади.

Ҳар қандай ахлоқий норма сингари, инсоф нормаси ҳам жойига қараб ҳам идеал, юксак намуна, шу асосда ҳаётий фаолият, хатти-ҳаракат программаси, ҳам ахлоқий баҳо мезони, ҳам конкрет хулқ-атвор мотиви сифатида амал қилади.

Таъкидлаш лозимки, ёшликдан инсонийлик шаъни-шарафи ва қадр-қимматини ҳар нарсадан юксак тутишга одатланган кишилардагина инсоф бўлади. Болаликдан худбинлик, ўзим бўлайлик, дунёпарастлик, пулпарастлик каби иллатларга чалиниб ўсган кимсалар орасидан аввал бошда тилга олинган гулчи чолга ўхшаган ноинсофлар етишиб чиқиб, ўзларига иттифоқо қамти келган софдил одамларнинг дилини турфа қабиҳлик, пасткашлик, ярамасликлар билан вайрон қиладилар.

«Тирикчилик-тиричилик» деган баҳонада ҳар қандай разилликдан тап тортмайдиган кимсалар бобокалонимиз Ҳазрат Навоийнинг қуйидаги байтлари мағзини чақиб кўриб, тегишли хулоса чиқара билсалар ва шу асосда ўз шахсиятларидаги одамийлик шаънига иснод келтирадиган ярамас нуқсондан қутулишга астойдил ҳаракат қилсалар, ўзлари учун ҳам, ўзгалар учун ҳам киройи ҳайрли иш бўлур эди:

Кимдаки инсоф
йўқ— инсон эмас,
Мунсиз атворида
жуз нуқсон эмас.

С. АЛИМОВ,
фалсафа фанлари кандидати, доцент.

Ишхона — иккинчи уйимиз

ЯХШИЛАР ФАЗИЛАТИ

БАХТ УСТИГА БАХТ

Нурматжоннинг кўзига нур тўлиб кетди. У туғруқхонага келди-ю, ҳамшира қизга бир даста гул тутқазди. Ҳамшира қиз унга табассум билан:

— Ўғил муборак, умри узоқ бўлсин, — деди.

— Раҳмат, сизларга минг раҳмат!

Нурматжон шошилиб кўчага чиқди, соатига қаради. Соат бирдан ошибди. Уйдагиларга ўғилли бўлганини хабар қилиш керак эди, лекин қадрдон ишхонасига шошилиб турибди. Сменадошига ҳам бу ҳақда айтмаган эди. «Ҳа, майли, уйдагилар ўзлари келишар, эшитишар», деди-ю, троллейбусга чиқди.

Аэропортга яқинлашганда завод биносига кўзи тушди-ю, қалби ширин бир туйғуга тўлиб кетди. Нурмат ўнинчи синфни битириб, ўқишга киролмади, бир қанча вақт кўча сандирақлаб юрди. Уйга кирса ҳам, маҳалла-кўйга чиқса ҳам ўз назарида сўхтаси совукдек кўринаверди. Ниҳоят, бекорчиликка чидолмади. Заводда ишлайдиган тоғаси— Холмат аканинг олдига борди.

— Тоға, заводингизда менга иш топиладими?

— Топилганда қандоқ, сенга ўхшаган азаматлар ишлайди бизнинг заводда, яхши слесарь бўлишинг мумкин. Эртага кел, шогирдликка тушасан.

Эртаси куни Нурматжон заводга келди. Михаил Новикович деган мастер уни шогирдликка олди. Нурматжон оёқ-қўли чаққон, ўтли-шудли йигит эди. Тезда ҳунарни ўрганиб олди. Цехда, йил ўтмай бутун заводда обрў козонди. Яхшигина маош олади, шу орада институтнинг сиртқи бўлимига ўқишга кирди, уйланди, мана бугун катта қувонч — ўғилли ҳам бўлди.

Завод Нурматжонга бахт берди. У шу хаёл билан завод ичкарисига кириб цехга томон йўл олди. Шу пайт икки дўсти келиб, уни чин юракдан табриклашди:

— «Жигули» оладиган бўлдинг, Нурмат, бугун буйруқ чиқди, бир яхшилаб ювасанда.

Дам ўтмай Нурматни қўш бахт—ўғил билан ҳам табриклашди.

У ДЎСТИНИ ЎЙЛАЙДИ

Мен маҳалламиздаги Зафаржон билан бир ишхонада ишлайман. Қаранг, шунча йил бирга ишлаб, бир маҳаллада бирга яшаб бу йигитнинг қалбини чуқур билмаган эканман.

Бир воқеа сабаб бўлди-ю, унинг жуда олижаноб, одамийлик фазилатини билиб олдим.

Касаба союз мажлиси бўлаётган эди. Раис ўрнидан туриб, Зафар Иноғомовга Олмазор массивидаги ҳашаматли бир уйдан квартира берилишини айтиб, қувонч билан гапирди. Буни эшитиб мен ҳам жуда севиндим. Ахир Зафаржон уч боласи, хотини ва қари онаси билан Чуқурариқ жари бўйидаги уйда яшарди. Шуни ўйлаб хурсанд эдим, Зафаржон «дик» этиб ўрнидан турди:

— Ҳурматли ўртоқлар, менга катта ҳурмат-иззат кўрсатиб, янги уй бераётганиз учун жуда хурсандман. Лекин шу уйни мендан кейин навбатда турган Шокир Юнусовга берилишини сўрайман. Дўстим Шокир билан битта цехда кўп йиллдан бери бирга ишлайман, унинг уй аҳволидан хабарим бор. Шокир турадиган ҳовли кичкина, битта уй, битта коридор бор, бунинг устига ёнидан Кайковус анҳори оқади, уйи зах, ойиси касал...

Мажлис аҳли Зафаржоннинг илтимосини ўйлаб кўриб, уйни Шокир Юнусовга берадиган бўлди.

Олижаноб қалб ҳимматли, саxий, муҳаббатли бўлади. Зафаржон шундай катта қалб эгаси, олижаноб йигит экан.

ДИЛИ ДИЛИГА ПАЙВАНД

Бир цехда олти киши ишлаймиз. Зокиржон деган дўстимиз дам олиш куни тоққа бориб, муздек дарёда кун бўйи чўмилибди, шамоллаб қолибди. Эртасидан иссиғи кўтарилиб, қаттиқ касал бўлиб қолди. Бешовлон йиғилиб уйига кўргани бордик.

— Ҳа, Зокиржон, умрингда касал бўлмаган одам, сенга нима бўлди?

— Эҳ, ўзимни ўзим касал қилиб олдим...

Пешонасини ушлаб кўрдим, олов бўлиб ёнаяпти.

— Нега дўхтир чақирмадинг, бунда қанақа қилиб тузаласан?

Дарров «Тез ёрдам» чақирдик. Зокиржонни касалхонага олиб кетишди. Эртасига борсак, дўстимиз оппоқ палатада, оппоқ каравотда чалқанча ётибди. Яхшиям ўша куни «Тез ёрдам» чақирганимиз. Зокир зотилжам бўлган экан.

Цехда Зокиржоннинг йўқлигини билдирмаслик учун ҳар биримиз ишдан кейин ярим соатча қолиб 20— 30 та қўшимча деталь ишлаймиз. Кунма-кун навбат билан касалхонага бориб, дўстимизнинг соғлиғини сўраб келамиз.

Зокиржон яқинда тузалиб, бағримизга келди.

Уста СОДИҚ.

«ИНСОН—ҲАЁТ ГУЛТОЖИ» АНКЕТАСИ

саволларига Ҳамза номидаги Ленин орденли Ўзбек Давлат академик драма театрининг артисти, СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти ва Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати Наби РАҲИМОВ жавоб беради:

1. Инсонийлик деганда қайси фазилатларни тушунасиз?

2. Қандай одамни ёмон кўрасиз ва нима учун?

3. Умрингиздаги энг бахтиёр дамларни айтсангиз.

4. Эътиқод масаласига қандай қарайсиз?

5. Оилада, фарзандларга муносабатда энг муҳим нарса нима деб ҳисоблайсиз?

6. Бўш вақтингизни қандай ўтказасиз?

1. Инсонийлик, назаримда, бир маъноли тушунча эмас, у жуда кўп хусусиятлардан ташкил топади: камтаринлик, виждонлилик, соддалик ва ҳоказо. Дейлик, менда шу хусусиятларнинг ҳаммаси бўлса-ю, аммо сизга бир нарсани ваъда қилиб, сўзимнинг устидан чиқолмасам, қандай инсонийлик ҳақида гап бўлиши мумкин. Демак, инсонийлик лавз, ҳалоллик, номус, одоб, маданият каби қатор анвойи фазилатлардан ясалган гулдаста. Бундай гулдаста бўлиш қийин, албатта. Аммо шундай гулдаста бўлишга интилишнинг ўзиниёқ инсонийлик, деб ҳисоблайман.

Қолаверса, ҳазил-мутойибани тушунмайдиган одамлардан қўрқаман. Жаҳолатнинг уяси улар. Шу муносабат билан сизларга битта воқеани айтиб бермоқчиман.

Кунлардан бир кун юмуш билан унча катта эмас муассасага бордим. Менинг масаламни фақатгина унча катта эмас муассасанинг унча катта эмас бошлиғи ҳал қилиши мумкин экан. Мен таваккал қилиб ўша унча катта эмас бошлиқнинг ҳузурига кирдим. У унча катта эмас хонада, унча катта эмас стол қаршисида ўтирган экан. Мен бунақа димоғдор, бунақа баджаҳл одамни умримда кўрмаган эдим. Очиғини айтсам, мен бундай одамлар билан муомала қилишдан қўрқаман. Лекин қабулига келган эканман, бир уриниб кўрай дедим-да, мулойим илжайиб саломлашдим.

Қовоғи солиқ бошлиқ пинагини бузмади, олдидаги қоғозлардан кўзини узмай ўтираверди. Йўқ, ошировордим, бошини билинар-билинмас силкитиб алик олган бўлди, аммо бошини кўтариб менга қарашни, ким келганини аниқлашни лозим топмади.

Мен қаққайиб тураверди м. Кейин у телефон трубкасини кўтариб рақам терди, қўл остидагилардан кимгадир буйруқ берди. Трубкани қўйиб, яна нарядларни кўздан кечирди. Хуллас, у худди мен йўқдай бемалол ўз ишини қилаверди. Бир кўнглим чиқиб кетмоқчи бўлдим, лекин иззат-нафсим лат еган эди. Аммо чидадим, чунки бундай одамларга қадр-қиммат, ҳурмат, маданият ҳақида эслатишнинг мутлақо фойдаси йўқ эди.

Менинг ҳамма «қулф»ларга— ҳамма дилларга тушадиган битта ажойиб калитим бор, ўшани ишлатмоқчи бўлдим. Баланд овозда:

— Агар ҳеч кимга айтмасангиз, сизга битта сирли гапим бор.— дедим.

Унча катта эмас муассасанинг унча катта эмас бошлиғи ниҳоят бошини кўтарди. Менга бўзрайиб тикилиб турди-да, энсаси қотиб сўради:

— Кимсиз ўзингиз?

— Ўғриман, — дедим мен.

Зеҳн ҳам анчагина тўмтоқ эканми, бошлиқ яна анчагача бўзрайиб қолди, кейин ўзига келиб жеркиб берди:

— Қанақа ўғри, нима керак?

— Мен вақт ўғрисиман. Агар хафа бўлмасангиз бир дақиқагина вақтингизни ўғирламоқчи эдим.

Бошлиқнинг қовоқтумшуғи баттар осилиб кетди— худди сигирнинг елини дейсиз.

— Менга биттагина керак эди, — ҳужумни кучайтирдим, — йўқ, битта сизга жабр бўлмасин, майли яримта бўлса ҳам майли. Яримтагина топиб беринг.

— Нимани? — паст овоздаю, лекин қопиб сўради у.

Мен иложи борича нурафшон илжайишга ҳаракат қилдим.

— Акахон, менга яримтагина табассумингиз керак, ҳи, ҳи, ҳи,...ҳиқ!

Ҳа, бу ҳазил —бу калит ҳамма дилларни очарди. Аммо унча катта эмас бошлиқ бўзариб, кўкариб кетди.

Шошилиш керак эди. Мен латифага уста одамман, кимга қандай латифа ёқишини ҳам биламан. Аммо битта латифам бор — ҳаммага ёқади. Ўша латифани айтиб бердим. Шунақа зўр латифаки, ҳар айтганимда ҳатто ўзим ҳам завқланиб кулиб юбораман.

Яйраб кулаётган эдим, орқамда эшик шарақлаб очилди, бундай қарасам остонада иккита барзанги турибди.

— Мана буни тутиб, туалетнинг орқасидаги кир совун складига қамаб қўйинглар. Ҳозир мен мелиса чақираман, бериб юборасанлар, — деди бошлиқ ички бир лаззат билан.

Ҳайтовур, омадим бор экан, барзангилардан бири мени таниб қолди.

— Хўжайин, бу ахир Наби Раҳимовку, артист, санъаткор.

Бошлиқнинг яна кайфи бузилди, нафратини ичига ютиб тўнғиллади:

— Ишга халақит бераётганини кўриб ўзим ҳам ўйловдим, бирорта санъаткорпанаткор бўлса керак деб...

Меники ҳам тутиб кетди... «Ваҳшийлигингни кўриб мен ҳам ўйловдим, бу одам санъатдан узоқ бўлса керак» деб юборишимга сал қолди. Яхшиям ўзимни тутдим. Чунки жоҳил билан ўчакишиб ади-бади айтишсанг, ўзинг ҳам жоҳил бўлиб кетасан.

Барзангининг илтифотидан фойдаланиб ура қочиб қолдим. Ҳали-ҳали шу воқеани эсласам юрагим орқамга тортиб кетади.

2. Мен ўз камчиликларини кўрмайдиган, кўришни истамайдиган одамларга ачинаман. Чунки бундайлардан умид йўқ, улар ҳеч қачон бамаъни одам бўлолмайди.

3. Ўз ҳаётим, ижодим, ишларим билан одамларга маънавий озуқа бериб завқ бағишланган онлар — мен учун энг бахтиёр дамлар. Сўнгра. Йиллар давомида томошабиннинг меъдасига тегмасдан ўз ижодингни уларга манзур қилиб келиш ҳам бахтиёрлик эмасми?!

4. Дунёда энг қийин нарса— ўз эътиқодингга содиқ қола билиш. Фикримдан гумонсирасангиз, ўзингиз бир синаб кўрингчи, кунига неча марта ўз эътиқод ва маслагингизга бевафолик қилар экансиз? Кошки эди бир-икки мартагина бўлса...

5. Мени тарбия масаласида ўз нуқтаи назарим бор, шу боисдан гапим баъзи педагогларга эриш туюлса, олдиндан кечирим сўрайман. Менга ювош, мўмин болаларга қараганда шўх, ўйинқароқ болалар кўпроқ ёқади. Шунинг учун тарбияда сидқидиллик ва эркинлик тарафдориман. Эркин ўсган болагина шаддод, ишбилармон, ташаббускор бўлиб чиқади. Зулм ўтказиб, чизган чизиғимиздан чиқмасликка ўргатиб тарбияланган болаларда ташаббусни ўлдирамиз, улардан индамас, ношуд, писмиқ, лаббайгўй одамлар етишиб чиқади. Чунки қўрқув бор жойда эркинлик бўлмайди. Менга, гап келганда отасини ҳам аямайдиган болалар ёқади. Майли, гап қайтарсин, ўз фикрини айтсин. Нега энди эртага ишимни қўлимдан оладиган, олий режаларимни давом эттирадиган одамнинг фикрини эшитишим керак эмас? Ахир, ўз фикрига эга бўлиш фазилат-ку!

Фақат мени тўғри тушунинглар, аравани қуруқ олиб қочадиган, пуч ва маҳмадана болаларни эмас, ўз фикрига эга, мустақил, ҳақлигини исботлай оладиган болаларни ёқлаб гапираяпман мен.

6. Ҳозир дефицит деган сўз мода бўлиб қолган. Ўзи анчайин ёқимсиз сўзу, лекин уни яхши кўрадиган, атайдан умрини чўзадиган одамлар ҳам бор. Ўша дефицит «майда-чуйда»лар қаторига бўш вақт ҳам киради. Дефицит қадрли бўлади, мен ҳам бўш вақтимни жуда қадрлайман ва ундан иложи борича унумли фойдаланишга ҳаракат қиламан. Зеро, бу дунёда икки нарса қайтиб келмайди—ёшлик ва ўтган вақт. Шундай экан, вақтдан қадрлироқ нарса йўқ.

И. ГАМАЗКОВА.

МАСЛАҲАТ БЕРИНГ

(ҲАЖВИЯ)

Мен ўзим медицина ходими бўлмасам ҳам, лекин табобатда билимим уларникидан кам эмас. Касалликлар ҳақида жуда кўп ўқиганим учунми, кўп нарсаларни биламан.

Одамларга ҳайрон қоламан. Нега дейсизми? Ўзингиз дўппини ерга қўйиб бир ўйланг-а. Уларнинг тушунмай қилаётган ишларига жуда ижирғаниб кетаман. Яна нега дейсизми?

Мана, масалан: ўртоғимнинг уйига меҳмон бўлиб бордик дейлик, у албатта дастурхон тузайди. Столга тузланган балиқ қўяди. Бу тузланган балиқда албатта (канцероген) моддаси бор. У тананинг бир жойига ёқса, иккинчисига ёқмайди. Бундан ташқари, дастурхонда сариёғ (холестерин), тузланган бодринг (ошқозон касали), ҳатто бир шиша вино (жигар касаллиги) ҳам бор эди. Устига-устак дастурхонга мураббо чой (қанд диабети) тортганда ўзимни тутиб туролмадим. Мезбонлар бўлса мени огоҳлантиришимга қулоқ ҳам солишмади.

Уйга хиёбон бўйлаб қайтдим. Йўлда нималарни кўрмадим. Эҳ, бир кампир каптарларни боқяпти (орнитоз), бир сўлоқмондай эркак ерпатакдай кичкина кучукни сайр қилдириб (қутириш) юрибди. Уларга битта, ҳатто ярмта сўз айтиб кўрингчи, нақ балога қоласиз.

Эҳ, қандай бефаросат одамлар бор-а, қаранг она ўз фарзандининг касал бўлишини истайдими, ахир бир ёшгина аёл қизга мороженое (ангина) сотиб олиб берди. Ёнгинамда бир қиз баланд пошнали (суяк чиқади ёки синиб кетади) туфлисини дўқиллатиб ўтди. Қиз бош яланг эди (қуёш нури таъсир этиб, офтоб уради), яна сумкасини елкасига (сколиоз) илиб олган эди. Мана шундай, кишилар ўз-ўзларини тубан жарликка туширaётганидан хабарлари борми-кан ўзи? Мен бунга қандай бефарқ қарайман.

Боғдаги севишганларни айтмайсизми? Йигитлар севгилисига гул тутқазишади (аллергия), улар ёрларини интизорлик билан кутишади, зориқишади (стенокардия), учрашгач ўпишишади (герпес). Мана шуларни билган одам албатта, ҳаммасига чек қўйиши керак. Кошки эди улар мени кўришса, нуқул, орқаларига қарамай қочишади (травма). Мана кўрдингларми, инсонларда мана шуларнинг ҳаммасини кўриб, мен бефарқ қарай олмайман (невроз, қон босими), нима қилай, маслаҳат беринг.

Диловар АБДУВАСИЛОВА таржимаси.

ҚЎШИҚНИНГ ҚАДРИ

Қўшиқ, аввало, шоир ва бастакорнинг баҳамжиҳат машаққат чекишлари оқибатида яратилади... Яхши қўшиқнинг сайқал топиб, қанот чиқариши, тилдан дилга, элдан юртларга ўтиши эса, албатта, овози қўнғироқ, мафтункор хонанда маҳоратига ҳам боғлиқ. Шу сабабли қўшиқ—музика санъатининг энг халқчил, энг оммавий жанри ҳисобланиши бежиз эмас. Бутун онгли ҳаётини, истеъдодини, жўшқин туйғуларини, фидойи меҳнатини куйлашга бахшида этган хонандаларни халқимиз ҳамиша эъзозлайди, улар жасоратидан ёш талантлар ибрат олишади. Яхши қўшиқ ва қўшиқчи қадр топади.

Бухоро область, Вобкент районидаги Калинин номли пахтакор колхозда жойлашган Пушкин номли қишлоқ мактабидаги ўқув йиллари қизалоқ қалбида нафосатга меҳр уйғотди. У ҳаваскорлик саҳнасидан бир варакайига Тошкент, кейин Москва саҳнасига қадам қўйди. Республика, сўнгра Бутуниттифоқ ёш талантлар олимпиадасида қатнашиш бахтига муяссар бўлган ўн етти ёшли Сора ўшанда ҳам лирик, ҳам ўйноқи қўшиқларни, лапарларни бировга тақлид қилмай, ўзига хос услубда куйлаши билан, шоирлар шеърларини бадиий, кўтаринки пафос билан ўқиш маҳорати туфайли жюри аъзолари юрагида умид уйғотди.

Бутуниттифоқ кўригидан ғолиб қайтган санъат ниҳолини Муқимий номли музикали драма театри коллективи ўз бағрига олди. Ятим Бобожонов отахонлик қилиб, Сора Шукуровага Тоҳирнинг севгилиси Зуҳра ролини топширди. Асар авторлари Собир Абдулла ва Тўхтасин Жалиловлар янги актриса билан жиддий ишладилар. Саҳнамизда яна бир жажжи юлдуз пайдо бўлди.

Улуғ Ватан урушининг шаҳиди, баҳодир аскар қизи ўз бахти музика санъатида эканлигига ишонди, изланди, саҳна ишқи билан ёнди. Йиллар оша Шоҳсанам, Ширин, Зулфия, Шоҳиста, Обида, Тожинисо, Гулбаҳор, Нурхон, Маҳбуба, Барчин каби бош ролларни маҳорат билан олиб чиқди. Муқимий ва сўнгра Ҳамид Олимжон номидаги Самарқанд театрларида қўйилган музикали драма ва комедия спектаклларида 50 дан ортиқ ранг-баранг образларда намоён бўлди. У катта санъат даргоҳига кириб, ўз ўрнини топишида, маҳоратининг ошишида, томошабин назарига тушишида сабоқ берган мураббийлари Лутфихон ая, Турсунхоним Жаъфарова, Эътиборхон Жалилова, Сурмахон ая, Ятим Бобожонов, Раззоқ Ҳамроев, Асрор Жўраев, Зайнаб Содиқова, Тавур Жумаевларнинг заҳмати ва марҳаматини ҳеч қачон унутмайди: Сора Шукурова ҳамиша устозларига таъзимда.

Бундан йигирма йил муқаддам, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги коллегияси қарори билан С. Шукурова Ўзбекистон давлат филармониясига ўтиб, Тўхтасин Жалилов номидаги халқ чолғу асбоблари оркестрида якка хон солистка сифатида ижодий фаолият бошлади. Сорахон моҳир дирижёр Саид Алиев, сўнгра Фарруҳ Зокиров раҳбарлигидаги оркестрда Мухтор Ашрафий, Мутал Бурҳонов, Дони Зокиров, Сайфи Жалил, Муҳаммаджон Мирзаев, Комилжон Жабборов, Манас Левиев, Султон Ҳайитбоев, Набижон Ҳасанов, Мамадазиз Ниёзов каби Ўзбекистон композиторларининг янги-янги қўшиқларини куйлаб, кенг тарғиб қилиб келмоқда. Хонанданинг репертуаридаги 70 дан ошиқ замонавий қўшиқлар ва халқ тароналари ичида «Азиз дугонам», (С. Бобоев музикаси, Миртемир шеъри), «Йўлларим» (М. Ашрафий музикаси, Туроб Тўла шеъри), «Ленин берган саодат» (М. Ниёзов музикаси, Эътибор Охунова шеъри), «Ўргулай бахтимдан» (Дони Зокиров музикаси, Туроб Тўла шеъри) асарлари узоқ умр кўраётган, халқ севиб қолган қўшиқлар гулдастасидир. С. Шукурованинг Ватан ва ёр севгиси, баҳор ва бахт, ёшлик ва вафо темаларида талай қўшиқ бисоти бор.

Йигирма йиллик концертчилик фаолиятида Ўрта Осиё, Болтиқбўйи, РСФСР, Украина республикалари, Волга бўйлари шаҳарлари, Ноқоратупроқ ерлари, халқ қурилишлари, ҳарбий қисмлар, колхоз шийпонлари, совхоз клублари, завод ва фабрикаларда қўшиқлар янгратди. Лирик хонанда жозибали сопрано овозда Ҳабибий, Туроб Тўла, Чустий, Ёнғин Мирзо, Пўлат Мўмин, Ўткир Рашид, Эътибор Охунова, Зоҳиджон Обидов, Нормурод Нарзуллаев, Акмал Пўлат, Ҳайдар Яҳё, Ҳайдар Муҳаммад, Барот Исроил, Восит Саъдулла каби қўшиқчи шоирларнинг шеърларини маҳорат билан куйлади.

Лирик қўшиқларнинг моҳир ижрочиси саҳнамизда «Дугоҳ», «Самарқанд ушшоғи», «Муножот», «Баёт — 5», «Сараҳбори оромижон» каби қатор юксак маҳорат талаб қиладиган классик ва халқ қўшиқларини ҳам маромига етказиб куйлаб келмоқда.

Коммунист санъаткор Сорахон Шукурованинг саҳнада ижод қила бошлаганига ўттиз йилдан ошди. У Москвада, қатор қардош республикаларда ўтган декада ва санъат байрамларида, тематик ижод анжуманларида қатнашди, завқу шавқ билан куйлади. Ўзбек вокал санъати довруғига довруғ қўшди. Унинг ўзбек қўшиқ санъатини ривожлантиришдаги хизматлари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиғи билан икки бор тақдирланди.

Қанотли қўшиқлар ижрочиси — ўзбек қўшиқ санъатининг толмас тарғиботчиларидан бири Сорахон Шукуровага «ҳорманг!» деймиз.

Ёнғин МИРЗО.

Акмал Икромов районидаги мактаб ўқувчиларига касб-ҳунар ўргатувчи 2-ўқув комбинатида 9—10 синфларнинг ўқувчилари етти хил касб бўйича ҳунар ўрганишади. Комбинат ташкил этилганидан буён ўтган икки йил мобайнида райондаги кўпгина ўрта мактабларнинг юқори синф ўқувчилари тикувчи-мотористлик, автослесарлик, миллий музика асбоблари дастгоҳчиси, боғча тарбиячилари, кичик ҳамширалар ҳамда нон маҳсулотлари тайёрлаш мутахассислиги бўйича ҳунар ўрганиб чиқишди.

СУРАТДА: комбинат ўқитувчиси, катта уста Дилбар Раҳматуллаев 9-синф ўқувчиларига нон тайёрлаш технологиясини ўргатмоқда.

Р. АЛЬБЕКОВ фотоси.

Хоккей

БАЛЛИ, «БИНОКОР!»

Мамлакат биринчилигининг биринчи лигасида қатнашаётган «Бинокор» командаси бу йил ўз мухлисларини чиройли ва ҳужумкор ўйин кўрсатиш билан хушнуд этмоқда. Тўғри, команда мавсумни муваффақиятсиз бошлади. Биринчи турда унга ўтган йили олий лигада омади келмаган Минск шаҳрининг «Динамо» командаси билан орани очиқ қилишга тўғри келди. Дастлабки учрашувда мезбонларнинг тажрибаси кўплиги яққол кўзга ташланиб турди. Улар дастлабки икки очкони ўз активларига ёзиб қўйишди. Такрорий учрашувда эса бинокорчилар бор куч ва маҳоратларини ишга солишди. Улар тажрибали рақибларидан чўчишмади. Натижада энг зарур бўлган бир очко қўлга киритилди.

Шундан кейин команданинг зафарли одимлари бошланди. Сўнгги икки учрашувни ҳамшаҳарларимиз Прокопьевск шаҳрининг «Шахтёр» командаси билан ўтказишди. Бу сафар ҳам ўзларининг ҳужумкор услубларига содиқ қолган бинокорчилар очколар запасини тўрттага кўпайтиришга муваффақ бўлдилар. Ҳозир улар 20 очко билан турнир жадвалининг иккинчи поғонасидан ўрин олиб туришибди. Турнир пешқадами Уфа шаҳрининг «Салават Юлаев» командасида эса 22 очко бор.

Бугун ва эртага бу командалар Марказий «Юбилейный» спорт саройида ўзаро беллашадилар. Мутахассислар ва мухлислар бу учрашувларга катта умид боғлашмоқда. Аммо меҳмонларни тажрибасиз командалар қаторига қўшиб бўлмайди. Улар бир неча марта олий лигада энг машҳур командалар билан беллашиб, тажриба тўплашган. Шунга қарамасдан, тошкентликларнинг ҳам имкониятлари кенг. Улар ҳозир ўзига хос юксалиш даврини бошдан кечиришмоқда.

Нима учун «Бинокор» ҳужумкор ўйин кўрсатяпти? Бу саволга аввало команданинг мавсумга жиддий тайёргарлик кўрганлигини эслатиш билан жавоб бериш керак. Мамлакатимиздаги энг ёш коллективлардан бири бўлган команданинг ўйин услубини шакллантириш учун жисмоний чиниқишга алоҳида эътибор берилди. Шунингдек, ўйинчиларнинг тактик, техник маҳоратлари мунтазам синовдан ўтказиб борилди. Команда раҳбарлари звеноларнинг учрашув пайтида яхши ўйин кўрсатишига алоҳида эътибор кўрсатишди.

Агар команда составига назар ташлагудек бўлсак, унда жиддий ўзгаришлар бўлганлигини кўрамиз. Командага «Салават Юлаев» коллективидан Н. Анферов ва Л. Макаров, «Автомобилист» командасидан А. Галкин таклиф этилди. Собиқ бинокорчи Р. Боймуҳаметов ҳам яна ўз коллективига қайтиб келди. Коллективга Воскресенск шаҳрининг «Химик» командасидан келажаги порлоқ, ёш ўйинчи И. Синицин, шунингдек маҳаллий резервлар тайёрлаш мактабидан кўплаб ёшлар қабул қилинди. Бу ўзгаришлар ўйин услубини бутунлай бошқатдан қуришга сабаб бўлди. Фақат, Антипов— Полушин— Копылов учлиги аввалги ҳолда сақлаб қолинди.

Команда янги мавсумга жиддий тайёргарлик кўрди. Жуда кўп машқлар ўтказди. Қилинган ишлар зое кетмади. Команда ўйинчиларининг маҳорати ошди. Коллективда самимий, ўзаро тушуниш иқлими вужудга келди. Бунга асосан тарбиявий ишларни кескин яхшилаш туфайли эришилди. Маълумки, бу ишга тошкентлик комсомоллар оталиқ қилишмоқда.

Шаҳардаги партия, совет, комсомол ва хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари командани шакллантириш ва ундаги иқлимни яхшилашга жуда катта ғамхўрлик кўрсатишди. Буни биринчи навбатда команда базасининг ободонлаштирилаётганлиги ва реконструкция қилинаётганлигида кўриш мумкин. Жумладан, бу ерда янги ҳавза, спорт майдонлари барпо этиш планлаштириб қўйилди. Бу иншоотларнинг ишга туширилиши команда ўйинчиларига муттасил машқ ўтказиш ва маданий ҳордиқ чиқаришлари учун қулай шароит яратади.

Кўрсатилаётган ғамхўрлик туфайли команда тренерлари ва ўйинчилар ўз олдиларига қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажариш чораларини кўра бошлашди. Ҳамшаҳарларимиз бутуниттифоқ турнирида муваффақиятли қатнашдилар. Ана шу турнир пайтида ўтказилган учрашувлар коллектив ўз ўйин услубини шакллантиришга жиддий аҳамият бераётганлигини кўрсатди. Шу туфайли ҳам коллектив бу йил ўз олдига мавсумда тўртинчи ўринни эгаллаш ва олий лигага ўтиш ҳуқуқини олиш учун ўтказиладиган турнирда қатнашишни мақсад қилиб қўйди.

Юқорида айтиб ўтганимиздек команда бу мақсад сари дадил бормоқда. Бунга албатта командага шаҳардаги партия, совет ва комсомол ташкилотлари томонидан кўрсатилаётган ғамхўрлик мадад беряпти. Шунинг учун ҳам бинокорчилар чиройли ва ҳужумкор ўйинлари билан мухлисларни хушнуд этмоқдалар.

Шундай қилиб, бугун ва эртага тошкентлик хоккей мухлислари пешқадам коллективлар ўртасида ўтказилган қизиқарли учрашувларнинг гувоҳи бўлишади. Биз уларни Марказий «Юбилейный» спорт саройига таклиф этамиз. Ишончимиз комилки, «Бинокор» уларни бу сафар ҳам ҳужумкор ўйини билан хушнуд этади.

Редактор ўринбосари
С. Б. ЁҚУБОВ.

РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

БАЙРАМ ПОЙАФЗАЛИ

Яхши пойафзал бежирим ва ихчам тикилган, чидамли, енгил, чиройли пошнали, замонавий бўлиши керак.

ҲУРМАТЛИ БАЙРАМГА ТАРАДДУД КЎРАЁТГАН ЎРТОҚЛАР!

ПОЙАФЗАЛ МАГАЗИНЛАРИГА МАРҲАМАТ

Сиз бу магазинлардан қуйидагиларни сотиб олишингиз мумкин:

Тошкент ва Фарғона пойафзал фабрикаларида ишлаб чиқарилган моделли, лакланган, тагчармли, баланд ва ўрта пошнали хотин-қизлар туфлиларини. Баҳоси — 40 сўм;

оч ва тўқ рангли, баланд пошнали хотин-қизларнинг хром туфлисини. Баҳоси — 30 сўм;

Фарғона пойафзал фабрикасида тайёрланган хотин-қизларнинг баланд пошнали қишки этикларини. Ранги — жигарранг, тўқсариқ. Баҳоси— 85 сўм;

хотин-қизларнинг моделли этикларини. Поролон астарли, баланд пошнали (Тошкент 2-пойафзал фабрикасида ишлаб чиқарилган). Баҳоси— 80 сўм;

эркакларнинг Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикасида тайёрланган «молния» занжирли, баланд пошнали пахмоқли этикларини. Баҳоси— 35—40 сўм;

эркакларнинг моделли, лакланган, баланд пошнали паст қўнжли ботинкаларини. (Андижон пойафзал фабрикасида тайёрланган). Баҳоси— 50 сўм;

болаларнинг пахмоқли ботинкаларини (Янгийўл ва Чирчиқ пойафзал фабрикаларида тайёрланган). Баҳоси— 6 сўм.

МАГАЗИНЛАРНИНГ АДРЕСЛАРИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАМИЗ:

1— Киров кўчаси, 23-уй.
2— Кафанов кўчаси, 106-уй.
3—4-турар жой шаҳарчаси, Лисунов кўчаси, 2-квартал, 47-уй.
4—Шевченко кўчаси 13-«а» уй.
5— Жарқўрғон кўчаси, 35-уй.
6—Қўйлиқ-2 массиви, Истиқбол кўчаси.
7— Новомосковский кўчаси, 17-уй.
9— 2-Сельмаш проезди, 5-уй.
13— У. Юсупов кўчаси, 119-уй.
15— Навоий кўчаси, шаҳар ярмаркаси.
17— Навоий кўчаси, Марказ—4, 11-уй.
19— М. Горький проспекти, 2/27-уй.
22— Навоий кўчаси, шаҳар ярмаркаси.
23— Ш. Руставели кўчаси, 43-уй.
24— Новза Қозиробод турар жой массиви, 1-проезд, Ўсмир кўча, 15«а»-уй.
26— Халқлар дўстлиги проспекти, 3-уй.
27— 1-Қорақамиш массиви, 1/4, Ҳасанов кўчаси, 14-уй.
28— Ш. Руставели кўчаси, 144-уй.
30— Фарҳод ярмаркаси.
32— Қатортол кўчаси, 6-квартал.
33— Навоий кўчаси, янги шаҳар ярмаркаси.
34— Юнусобод массиви, А. Дониш кўчаси, А—1, 55-уй.

«ТАШОБУВЬТОРГ».

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг
ТОШКЕНТ ҲУНАР-САВДО БИЛИМ ЮРТИ
1981— 1982 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти юқори малакали сотувчи ва сотувчи контролёр кассирларини икки йўналишда тайёрлайди.

боққоллик — кондитерлик, гастрономия, гўшт-балиқ ва сут маҳсулотлари бўйича;

газлама, тикув буюмлари, пойафзал, трикотаж, галантерия, парфюмерия, маданий-маиший ва хўжалик молларининг сотувчи ва сотувчи контролёр-кассирларини тайёрлайди.

Машғулотлар 1 декабрдан бошланади.

Ўқиш муддати 1 йил.

Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Билим юртига Ўзбекистон ССР шаҳарларида яшайдиган 15 дан 20 ёшгача (ҳамда Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтган 23 ёшгача), **8, 9, 10-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.**

Билим юртини тугатганларга «КИЧИК СОТУВЧИ», «СОТУВЧИ», «СОТУВЧИ КОНТРОЛЁР-КАССИР» деган малака берилади.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқувчиларга 32 сўм ва 41 сўмдан стипендия берилади.

Ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳридаги илғор магазинларда: ГУМ, «ГАСТРОНОМ» республика конторасига қарашли йирик магазинларда ва «УНИВЕРСАМ»ларда ўтказилади.

Ишлаб чиқариш практикаси билан назарий машғулотлар ҳар 3 кунда алмашади.

Агар билим юртини битирувчилар ҳамма фанлардан аъло баҳоларга эга бўлиб, квалификацияси бўйича ҳам имтиҳонларни муваффақиятли топширсалар, бундай битирувчилар, педагогик советнинг қарорига мувофиқ, билим юртини битириб, бир йўла олий ўқув юртининг кундузги бўлимига ўқишга кириш ҳуқуқига эга бўладилар (битирувчилардан 10 проценти).

Билим юрти қошида кечки ўрта мактабнинг 9, 10 ва 11 синфлари ишлайди. Ўқиш кундузги соатларда ўтказилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асли), туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома (асли— паспорт олмаганлар учун), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, характеристика, ота-онасининг иш жойидан справка, халқ депутатлари совети область ижроия комитети савдо бошқармасидан ёки халқ депутатлари совети шаҳар ижроия комитети савдо бўлимидан йўлланма.

Паспорт шахсан кўрсатилади.

Билим юртининг адреси: 700173. Тошкент, Чилонзор массиви, Акмал Икромов районн, Бобир кўчаси, 3-уй. Телефон 78-44-30.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/Х да— Ғариблар, 31/Х да Келинлар қўзғолони.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 30/Х да Ишонмасанг ўламан, 31/Х да Концерт.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ЯНГИ ПРОГРАММА «ПРОМЕТЕЙ» цирк спектакли.

КИНО

29 ОКТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«МАКСИМАЛИСТЛАР» — Нукус.

«СИЗНИНГ БИЛЕТИНГИЗ» — Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«УЧИНЧИ ЙЎЛ ЙЎҚ» — Искра (17, 20.00).

«НАЗОРАТ ЧИЗИГИ» — Лисунов номли (тоқ соатларда).

29 ОКТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«МАКСИМАЛИСТЛАР» — Нукус.

«СИЗНИНГ БИЛЕТИНГИЗ» — Тошкент Советининг 50 йиллиги номли

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«УЧИНЧИ ЙЎЛ ЙЎҚ» — Искра 20.00).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

ЯНГИ ПРОГРАММА «ПРОМЕТЕЙ»

ЦИРК СПЕКТАКЛИ ПРЕМЬЕРАСИ

А. СКРЯБИН музикаси.

Сценарий автори ва постановкачи режиссёр — СССР Давлат мукофотининг лауреати, СССР халқ артисти

ВЛАДИМИР ВОЛЖАНСКИЙ

«АБВГДЕЙКА» телекўрсатувининг масхарабози

ИРИНА АСМУС

Томошалар соат 19.30 да, шанба ва якшанба кунлари 13.00, 16.00 ва 19.30 да бошланади.

ОЛДИНДАН БИЛЕТ СОТИШ КАССАСИ ИШЛАМОҚДА.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Касса соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

23 ОКТЯБРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

19.30 «Красносельск заргарлари». Телевизион ҳужжатли фильм. 19.40 В. Маяковский шеърларини РСФСР халқ артисти О. Басилашвили ўқийди. 20.15 Халқаро конкурс лауреати М. Плетнев (фортепьяно) концерти. 21.15 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». «Валя хола ҳикоя қилади». 21.30 «Время». 22.05 Футбол бўйича СССР чемпионати 1-лига «Локомотив» — «Заря» (Ворошиловград). «Локомотив» стадионидан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Ваня борарди» манзараси». Мультфильм. 18.25 Ўсмирлар учун. «Тенгдош» (рус). 19.10 «Партия турмуши». «Халқ хўжалигига партиявий раҳбарлик». 19.30 «Ахборот» (рус). 19.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Комсомол — ёшлигим менинг». Кўрсатув Ленин комсомоли туғилган кунга бағишланади. 20.30 «Ахборот». 20.50 Мақомчилар ансамблининг солистлари М. Дадабоева ва М. Ҳасанова концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.20 «Кўнгиллилар». Бадиий фильм (рус). 23.55 Кўрсатувлар программаси.

II

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 Ўқитувчилар учун консультация. Натурал сонлар. 18.40 Реклама. 19.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Назарий механика. 20.00 Янгиликлар. 20.20 Телевизион театр. «Ойнадан ўпкалама». 21.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Инглиз тили. 21.30 МТ IV.

30 ОКТЯБРЬ — ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.05 «Америка фожиаси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-қисм. 11.15 «Халқ ижодиёти». Телевизион шарҳ. 11.50 «Қувноқ стартлар». 12.35 Н. Мясковский. 3-соната. До-минор. 12.50 Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 «Хўжаликни юритиш тажрибаси». Телевизон ҳужжатли фильмлар программаси: «Пильва сутлари», «Ртвели», «Излаган топади». 16.35 «Моҳир қўллар». 17.05 «Москва комсомолининг ишлари». 17.35 Совет қўшиқларидан концерт.

18.05 «Мунозара клуби». 19.05 «Экономика тежамли бўлиши керак». Северодонецкдаги «Азот» бирлашмасининг энергоресурсларни тежаш бўйича иш тажрибаси ҳақида. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «КПСС XXVI съезди қарорлари— ҳаётга!». Уренгой газ конларини ўзлаштириш ҳақида. Кўрсатувда Новоуренгой шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Е. Ф. Козлов иштирок этади. 20.00 РСФСРда хизмат кўрсатган артист О. Эрдели ижросида арфа учун ёзилган пьесалар. 20.15 «Америка фожиаси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-қисм. 21.30 «Время». 22.05 «Америка фожиаси». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-қисм. 23.20 «Дунё воқеалари». 23.35 СССР халқ артисти Б. Штоколов концерти.

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

9.00 «Время». 9.45 ва 16.40 «Салом, Сибирь». Телевизион ҳужжатли фильм (Тошкент). 10.05 ва 12.05 Инглиз тили. 10.35 ва 11.35 Г. Х. Андерсен эртаклари. 4-синф. 11.05 Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Физика. Суюқлик ва қаттиқ жисм хоссалари. 12.35 ва 13.35 А. С. Пушкин. 5-синф. 13.05 Совет тасвирий санъати. Б. Пророков.

14.05 «Октябрь». Илмий-оммабоп фильм. 14.15 Қонунни биласанми! Ўқитувчи экрани. 14.50 География. 6-синф. Австралиянинг ўсимлик ва ҳайвонот дунёси. 15.25 Анатомия. Инсон физиологияси ва гигиенаси. 8-синф. Қон сирлари. 15.55 Жон-Рид. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари.

19.30 С. Есенин. «Анна Снегина». Артист В. Золотухин ўқийди. 20.20 СССР халқ артисти И. Богачёва куйлайди. 21.15 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». 21.30 «Время». 22.05 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Крилья Советов» — МАСК. «Крилья Советов» спорт саройидан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Тип лақабли чумоли». Мультфильм. 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Касбим-фахрим». 19.00 «Ҳаёт каби тирик». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Ёзувчилар пахтакорлар ҳақида». Ўзбекистон халқ ёзувчиси Р. Файзий сўзи. 20.00 «Дунё воқеалари». 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон ССР халқ артисти О. Худойшукуров концерти (такрорий). 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш — озиқ-овқат программасининг асоси». 22.20 «Совет Иттифоқи элчиси». Бадиий фильм. 23.45 Кўрсатувлар программаси.

II

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 «Бу — автоспорт». Телефильм. 18.30 «Меҳнат коллективларида тартиббузарликнинг олдини олиш». 19.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Чизма геометрия. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Меҳнат рапортларимиз — Октябрга». 20.50 Йўл ҳаракати хавфсизлиги Бутуниттифоқ кузги кўриги. «Айёрлик қилдим». Телефильм. 21.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Немис тили. 23.30 МТ IV.

Тошкент Давлат медицина институти ректорати, партия, касаба союз комитети ва Марказий илмий-тадқиқот лабораторияси коллективи кичик илмий ходим Ф. Ҳ. Иноятовага отаси

Ҳидоят ИНОЯТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

---

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83 совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54.19. фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот—33-28.95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар — 33.29.70; эълонлар бўлими —33-81.42; нашриёт диспетчери 32.78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90.50.

29 ОКТЯБРЬ, 1981 й. Р. 02301. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. В-2524. Индекс 64691.